

Riksdagens protokoll

2010/11:97

Torsdagen den 5 maj

Kl. 12.00 – 12.58
14.00 – 15.01

Protokoll
2010/11:97

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 29 april.

2 § Anmälan om vice ordförande i finansutskottet

Andre vice talmannen anmälde att *Tommy Waidelich* (S) valts till vice ordförande i finansutskottet från och med den 5 april.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2010/11:327

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:327 Sveriges medverkan i FN:s råd för mänskliga rättigheter
av Kent Ekeröth (SD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 maj 2011.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 3 maj 2011

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2010/11:334

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:334 Samarbete i Barentsregionen och det arktiska området

av Sven-Erik Bucht (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 maj 2011.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 3 maj 2011

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Svar på
interpellationer

Anf. 1 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Tina Ehn har frågat mig, för det första vilka indikationer det finns på att jägarorganisationernas insatser har bidragit till att acceptansen för varg eller regeringens aviserade åtgärder för att minska graden av inavel hos vargstammen har ökat i de områden där jakt på varg har tillåtits, för det andra hur jag avser att utvärdera organisationernas insatser för ökad acceptans av varg eller åtgärder för att minska inaveln hos vargstammen, för det tredje vilka indikationer det finns på att den illegala jakten på varg och andra rovdjur har minskat, för det fjärde hur jag avser att utvärdera organisationernas insatser för att motverka illegal jakt på varg och andra rovdjur, samt för det femte vad jag avser att göra för att bredda kretsen av organisationer som får bidrag från Viltvårdsfonden för att informera om rovdjur i Sverige.

Jag vill inleda med att besvara den första frågan, huruvida det finns indikationer på att jägarorganisationernas arbete har bidragit till ökad acceptans för varg och införsel av varg. Låt mig gå något tillbaka i tiden. Den höga graden av inavel i vargstammen har varit känd sedan länge. Trots det har tidigare regeringar blundat för inavelsproblemen. Vi däremot valde att ta itu med problemen i syfte att långsiktigt stärka livskraften i den skandinaviska vargstammen.

Det fanns vid den tidpunkten en stark oro för att inplantering av vargar utifrån skulle leda till minskande acceptans för vargen som art. Den oron mildrades då sex organisationer med förankring i landsbygden, däribland de två jägarorganisationerna, i ett gemensamt yttrande ställde sig bakom en genetisk förstärkning av vargstammen under förutsättning att antalet vargar regleras genom licensjakt.

Regeringen anser att jägarorganisationerna är viktiga för att få acceptans för så pass kontroversiella åtgärder som flytt av varg i syfte att reducera inavelsgraden i vargstammen. Jägarorganisationerna har en stark förankring på den svenska landsbygden. Dessutom är jägarna en grupp som både berörs och genom licens- och skydds jakt kan påverka rovdjursförekomsten i vårt land. Regeringen gav därför jägarorganisationerna i uppdrag att lokalt förankra regeringens processer med införsel och flytt av vargar i syfte att öka livskraften i den skandinaviska vargstammen. Detta skedde inom ramen för det allmänna uppdraget respektive det årliga bidraget från Viltvårdsfonden.

Till saken hör att det allmänna uppdraget har funnits sedan 1938 för att bidra till en ansvarsfull viltvård. Uppdraget och bidraget från fonden möjliggör för regeringen att ställa krav på organisationerna i detta hänseende. Därför sker årliga uppföljningar av återrapportering av det allmänna uppdraget och verksamhetsberättelser inför beslut om medel. Låt mig återkomma till Viltvårdsfonden lite senare.

Svenska Jägareförbundet redovisar i sin återrapportering av det allmänna uppdraget för år 2010 att ett flertal särskilda möten har genomförts om processerna kring flytt av varg. Ungefär 1 500 personer deltog vid dessa möten. Därutöver har ämnet varit föremål för diskussioner vid huvuddelen av övriga informations- och utbildningstillfällen med ca 20 000 deltagare som hållits av förbundet. Utöver detta har förbundet

informerat om införsel av vargar i förbundets tidning och på dess hemsida.

Jägarnas Riksförbund har under 2010 hållit särskilda möten i de sex län som har fast vargstam. Mötena hölls för att informera om regeringens politik beträffande flytt och införsel av varg samt rovdjurspolitiken generellt. Förbundet har även startat en hemsida där aktuella händelser i rovdjurspolitiken löpande redovisas samt tagit fram en folder om rovdjurspolitiken.

Jag kan av ovanstående konstatera att organisationerna har informerats brett om regeringens rovdjurspolitik. Många medlemmar har nåtts av kunskap om införsel av varg, varför en sådan åtgärd behövs och vad den innebär. Min uppfattning är att jägarorganisationerna på ett relevant och förväntat sätt har bidragit till transparens för processerna. Detta medför på sikt ökad acceptans för rovdjursförvaltningen. Jag ser därför ingen anledning att utreda frågan vidare, utöver den ordinarie granskning som redan sker vid beslut om medel.

Beträffande den illegala jakten ska den pågående Rovdjursutredningen (M 2010:02) i sitt slutbetänkande redovisa om den illegala jakten ökar eller minskar och, om det behövs, lämna förslag till åtgärder för att minska den illegala jakten på stora rovdjur. Utredningens betänkande ska redovisas till regeringen senast den 1 juli 2012. Vid beredningen av betänkandet kommer regeringen att ta ställning till om ytterligare åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med den illegala jakten.

Jag vill slutligen göra några förtydliganden beträffande Viltvårdsfonden. Viltvårdsfonden bildades år 1938 då riksdagen anförtror Svenska Jägareförbundet ansvaret för att leda delar av jakten och viltvården i Sverige.

(ANDRE VICE TALMANNEN: Det har nu gått sex minuter och ministern får fortsätta med interpellationssvaret i kommande inlägg.)

Anf. 2 TINA EHN (MP):

Herr talman! Jag tackar ministern så mycket för svaret. Varg och vargjakthet är ett känsligt ämne. Det är förknippat med mycket känslor. Det gäller alltifrån dem som värnar vargen till dem som inte vill ha varg alls.

Att i denna kammare stå upp för ett hotat djur och dessutom ifrågasätta vem som ska ha medel ur Viltvårdsfonden är något som inte är speciellt populärt hos dem som i dag får medel ur fonden. Det finns dessutom – det är viktigt att ta upp – ett djupare ifrågasättande i samhället, vilket jag väljer att lyfta fram. Jag gör det speciellt med tanke på att Sverige förra året införde den första licensjakten på varg på över 50 år och sedan har fortsatt med den jakten även i år.

De organisationer som får medel för det allmänna uppdraget, jägarorganisationerna, har att beakta att arbeta med lokal förankring av processerna med flytt och införsel av varg. De har ett ansvar för en aktiv förvaltning av vargstammen. Detta ingår i det allmänna uppdraget. I det allmänna uppdraget ingår alltså inte att man ska motarbeta den rovdjurspolitik som man förbundet sig att följa.

Att Sveriges vargstam är genetiskt svag vet alla i dag. Att jaga en genetiskt försvagad djurart är fel. Det vet de flesta i dag. Att öka acceptansen för något som upplevs som ett hot eller som man inte gillar ges inte

en självklar lösning genom att skjuta bort fler individer. Om man ska hålla linjen att man ska skjuta det som inte accepteras blir frågan vad som krävs för att få acceptans. Den frågan diskuteras. Hur stort antal vargar ger acceptans? Vems acceptans är det man ska tillfredsställa?

Nåväl! Landsbygdsministern påstår i sitt svar att tidigare regeringar inte skulle ha brytt sig om att vargstammen är genetiskt svag. Jag skulle vilja säga att det är ganska felaktigt, eftersom det är genom att sjösätta den framgångsrika rovdjurspolitik som antogs 2001 som vi fått en allt större och friskare viltstam. Den politiken ledde till ökade stammar av alla de fyra stora rovdjuret. Det var att långsiktigt stärka stammen, samtidigt som man ville tillföra medel för stängsel och rovdjursskydd och främja den naturliga invandringen.

Vidare sägs att det finns en stor oro för inplantering av djur. Det var här man involverade jägarorganisationerna med flera. Visst kan man förstå att det finns en oro. När man kom på att man skulle börja med inplantering blev oron ännu större. Miljöpartiet och hela den dåvarande oppositionen ville inte ha inplantering som lösning på den genetiska frågan i första hand. Vi sade i vår motion nej till införsel av varg. Men det ville regeringen, utan att ha specifika lösningar på det här bordet. Alltså var det en politik som skapade en större oro, och då behövde man också ge löften om att man skulle tillåta licensjakt.

I interpellationsdebatten vill jag ändå fokusera på det som ingår i det allmänna uppdraget och som ger jägarorganisationerna ett antal miljoner varje år som villkoras med krav, precis som ministern säger i sitt svar. Kraven är så pass tydliga och bör också följas upp. Det finns ändå ett tvivel från många på att man verkligen lever upp till de här kraven. Det är med detta jag vill lägga upp denna fråga på bordet i dag. Det finns uttalanden till exempel om att vargstammen är för stor och borde frysas, underförstått även långsiktigt. Man hade önskat sig fler vargar att skjuta vid licensjakten; annars har man svårt att ställa upp på politiken. Alla dessa samlade uttalanden går egentligen tvärsamt mot de krav man har sagt sig ställa upp på. Ändå säger ministern att han är nöjd i sitt svar.

Anf. 3 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Jag tror att jag svarar på interpellantens kommentarer genom att läsa upp den sista delen av mitt interpellationssvar:

Jag vill slutligen göra några förtydliganden beträffande Viltvårdsfonden.

Viltvårdsfonden bildades år 1938 då riksdagen anförtrodde Svenska Jägareförbundet ansvaret för att leda delar av jakten och viltvården i Sverige. Viltvårdsavgift betalas bara av dem som jagar. Jägareförbundet har alltsedan dess arbetat för att främja viltvården och andra liknande ändamål som är förenliga med syftet med jaktlagen. Viltvården avser samtliga arter av däggdjur och fåglar, inklusive de stora rovdjuret. Dock är det så att tyngdpunkten i viltvårdsarbetet ligger på omsorger om det jaktbara matviltet så som klövvilt med mera.

Det är i stället Naturvårdsverket som ansvarar för samordning och styrning av bidragsgivningen till informationsinsatser om de stora rovdjuret inom ramen för anslaget Åtgärder för värdefull natur. 6 miljoner kronor om året finns avsatt för ändamålet. Det är min uppfattning att rovdjursinformation, utöver sådan information som ingår i det allmänna

uppdraget till Svenska Jägareförbundet, ska finansieras genom dessa medel. Jag har därför inte för avsikt att föreslå någon breddning av kretsen organisationer som får bidrag från Viltvårdsfonden för att informera om rovdjur i Sverige.

Utöver det upplästa interpellationssvaret skulle jag vilja säga att vi gör uppföljningar i samband med medelstilldelning, vilket jag nogsamt har meddelat interpellanten i den tidigare upplästa delen av svaret.

Anf. 4 TINA EHN (MP):

Herr talman! Jag börjar med att bemöta en del av det som sades. Att Viltvårdsfonden bildades 1938 är inget argument för att det även i fortsättningen ska vara som det alltid har varit. Det tycker inte jag i alla fall. När jag ska bemöta de andra sakerna i svaret på denna interpellation är det jag sade om att den tidigare regeringen aldrig har brytt sig om inavelsproblematiken någonting som jag definitivt inte kan ställa upp på som ett svar i detta.

När vi går till denna interpellations kärna finns det väldigt många frågeställningar som jag antar att jag inte hinner få något svar på i dag men som jag ändå tycker att det är viktigt att ministern tar med sig. I sitt svar skriver ministern om de olika förbunden och att de informerar för att verka för att förankring sker. Ändå signaleras det att företrädare motverkar det som man har sagt att man ska ställa upp på. Det tycker jag inte att man ska nonchalera. Det finns uttalanden i medier och hot om att inte delta. Det finns tidningar med mycket rubriker. Går man in och tittar på den ena organisationens hemsida möts man direkt av ett motstånd. Det tycker jag att man ska ta till sig och ifrågasätta. Det är ändå så att de tilldelas ett antal miljoner och är med på att de har ett allmänt uppdrag som de ska uppfylla.

Det är också så att man kan begära att få denna information och inte bara säga tack för att man har fått en redovisning. Om man får den konkreta informationen om vad det är som står på hemsidan skickad till sig ser man direkt själv att det kanske inte är just den informationen man trodde att de skulle ge.

Jag skulle vilja ställa en fråga när det gäller viltförvaltningsdelen i rovdjurspolitiken, som är en ny regional del. Man ska ha besluten närmare invånarna och de berörda, vilket låter väldigt bra. Men det beror på hur man gör det. Regeringen har valt att tillsätta viltförvaltningsdelegationerna med ett antal representanter från olika organisationer och intressegrupper ute i landet.

Jag skulle vilja höra om ministern har fått några indikationer på att man har lyckats öka acceptansen genom att införa dessa viltförvaltningsdelegationer och hur många av viltförvaltningsdelegationerna som har lyckats komma med positiva svar utifrån att man har tankarna och förslagen om inplantering, dels av vuxna djur, dels av vargvalpar. Det är väl i så fall en ganska klar indikation på att man lyckas. Får man inte positiva svar kan man undra hur man ska gå vidare.

Anf. 5 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Den nya rovdjurspolitiken har funnits i drygt ett år. Jag tror att interpellanten är medveten om att det tar tid att ändra människors attityder för eller emot någonting, för mer eller mindre av någonting.

Men en nödvändig förutsättning för att vi ska kunna påverka människors attityder är att vi förankrar processer lokalt. Det gäller till exempel den process som vi diskuterar under denna debatt och som handlar om huruvida det är möjligt att förbättra den ganska hårt inavlade vargstammens gener genom att flytta eller införa vargar till vårt land. Där tror jag att det är nödvändigt att vi använder oss av organisationer som har lokal förankring och som har möjlighet att på ett annat sätt än många andra organisationer möta människor i deras vardag. Ett sätt att göra detta är att be de organisationer som har den lokala förankring som de i interpellationen omnämnda organisationerna har att hjälpa till i detta arbete.

Jag vill än en gång påpeka att sådant arbete tar tid. Jag har i dag ingen utvärdering om huruvida det har skett någon sådan förändring eller inte som är mätbar. Men det är alldeles självklart att det kommer att göras sådana inte minst i samband med det utredningsarbete som regeringen har tillsatt och som ska redovisas, som jag nämnde i ett tidigare inlägg, vid halvårsskiftet kommande år.

Mina nyckelord i sammanhanget är att det tar tid och kräver lokal förankring. Vad kan, Tina Ehn, vara bättre än att nyttja människor som har lokal förankring i ett arbete för att öka den acceptans som vi måste öka för att kunna hålla denna livskraftiga rovdjursstam av exempelvis varg som jag är övertygad om att både Tina Ehn och jag vill ha i vårt land?

Anf. 6 TINA EHN (MP):

Herr talman! Det är en väldigt bra ingång att man vill ha en lokal förankring i mångt och mycket. Vi har haft en diskussion om det verkligen ska vara så att man har en beslutande lokal förankring. Det är lite skillnad på om man har en rådgivande eller beslutande lokal förankring. Där är vi inte riktigt överens.

Det är viktigt att man accepterar att det kommer att ta tid. Det tror också jag. Det är därför viktigt att man gör på rätt sätt så att man inte skapar ökat motstånd mot det som händer.

I ministerns svar skriver ministern att jägarorganisationerna har blivit uttagna för att ha detta allmänna uppdrag för att jägarorganisationerna har en stark förankring på den svenska landsbygden. Det är precis så det är. Det är därför viktigt att man gör det som man har ålagts att göra och att det allmänna uppdraget följs.

Det är därför jag tar upp den här frågan. Det finns väldigt mycket indikationer på att man nästan direkt motarbetar vissa idéer i den rovdjurspolitik som man gemensamt har kommit fram till. Jag konstaterar bara att ministern i sitt svar är nöjd med allting som sker. Det är upprörande i sig. Det borde inte ministern vara.

Det finns väldigt mycket luckor i svaren och kritik som borde lyftas upp och analyseras mycket mer. Det finns väldigt mycket att säga om hur man ska gå vidare i frågan.

Anf. 7 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Tack för interpellationen! Det är en viktig frågeställning som diskuteras i interpellationsdebatten. Speciellt viktig är den för människor som bor och har verksamheter i områden som hyser våra stora rovdjur.

Jag säger det igen: För att öka acceptansen i de områden som hyser de stora rovdjuren är det viktigt att vi använder oss av människor som är verksamma i organisationen och har den lokala och regionala förankringen. Det gör vi på detta område.

Jag har blivit upplyst om att det har gjorts undersökningar om människors attitydförändringar. De är gjorda under en ganska kort tid. Det är därför man inte ska dra för stora slutsatser. Undersökningarna tyder ändå på att det har skett en positiv förändring eller förbättring av människors attityder i berörda områden. Jag vill återigen säga att man inte ska dra för stora växlar på det. Undersökningarna är gjorda under ganska kort tid och är inte så där jättesignifikanta.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag säga att vi har påbörjat ett arbete med att lyfta ned besluten och regionalisera besluten om förvaltningen av våra stora rovdjur. Vi har gjort det genom att inrätta viltvårdsdelegationen vid länsstyrelserna. Det öppnar för regionala beslut och ställningstaganden om huruvida det ska vara jakt och hur stor en sådan eventuell jakt ska vara.

Inom den närmaste framtiden kommer alltmer av beslutsfattandet att ske regionalt av människor som lever i den verklighet som finns i området och som i det här fallet hyser de stora rovdjuren. Så vill jag arbeta. Jag är decentralist och tror på att människor har bäst nytta av och förutsättningar för att fatta beslut så nära sig som möjligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2010/11:328 om sjukförsäkringen

Anf. 8 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Patrik Björck har frågat mig om jag avser att ta initiativ till verkliga förbättringar så att svårt sjuka kan känna den trygghet de borde ha rätt att känna. Han frågar även om jag avser att ta initiativ till att skynda på processen så att de som i dag är oroade kan få ett snabbare besked om vad som väntar.

En av de viktigaste frågorna för regeringen när den tillträdde i oktober 2006 var att minska det omfattande utanförskapet från arbetsmarknaden som till stor del bestod av sjukfrånvaro. Regeringen har under föregående mandatperiod genomfört en rad åtgärder som syftar till återgång i arbete. Åtgärderna har stor bredd och omfattar såväl ändringar som rör regelverket för sjukskrivningsprocessen, exempelvis tidsgränser för bedömning av arbetsförmåga, som nya samverkans- och stödåtgärder för att underlätta för sjukskrivna att komma tillbaka i arbete.

Sjukförsäkringsreformen har givit resultat. Sjukskrivningsprocessen har blivit mer aktiv. Färre individer blir sjukskrivna, och sjukperioderna har blivit kortare. Sammantaget har den minskade ohälsan lett till en kraftig minskning av utanförskapet. Regeringen anser därför att den nuvarande inriktningen ska gälla även fortsättningsvis. Det är viktigt att säkerställa att avsikterna med reformen upprätthålls, exempelvis att den som är svårt sjuk och inte kan arbeta ska kunna få ersättning samtidigt som reformen ska öka drivkrafterna och stödet till dem som kan komma tillbaka i arbete.

Den 11 april presenterade jag huvuddragen i de förändringar i sjukförsäkringen som utarbetats av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet. Dessa förslag har nu remitterats till myndigheter och organisationer, och därefter kommer en proposition att överlämnas till riksdagen.

Anf. 9 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag hade förmånen att välkomna statsrådet i den första interpellationsdebatten som statsråd i höstas. Då diskuterade vi också sjukförsäkringen. Det har funnits anledning att återkomma nu. Det förvarnade jag om redan vid den debatten.

Detta är en fråga som har väckt stort och berättigat intresse ända sedan man under förra mandatperioden tog upp arbetet med att förändra sjukförsäkringen. Under hela den processen riktades mycket hård kritik mot det väldigt mekaniska sättet att se på människor som drabbas av sjukdom och att de efter en viss tid ska utförsäkras.

Under hela processen riktades kritik. Det sadades att om man genomför detta kommer man att slå ut sjuka människor ur försäkringen och sätta dem inför väldigt svåra situationer. Regeringen vidhöll under förra mandatperioden sina uppfattningar om att detta var ett rimligt sätt att behandla sjuka människor, och förändringen av försäkringen genomfördes som man hade tänkt sig.

Resultatet kom som ett brev på posten. Första dagen var det nästan 15 000 människor som kastades ut ur försäkringen. Sedan har det fortsatt att rulla på. Allt det som varnades för från remissinstanser, den politiska oppositionen och oss socialdemokrater kunde vi se. Som ett radband kom det gång efter gång, person efter person hela tiden nya mänskliga tragedier som utspelades framför våra ögon när människor drabbades av detta.

Debatten fortgick ända in i valrörelsen. I valrörelsen tvekade man lite från den moderata regeringens sida och låtsades ett tag att man kanske skulle ha någon form av förändring i sikte. Sedan hade vi den första debatten i höstas när jag ställde frågor till statsrådet om hur man från regeringens och statsrådets sida såg på det uppenbart omänskliga systemet som drabbar enskilda människor så svårt. Det har utlovats en mängd olika lösningar. Man har sagt: Det kommer, och vi ska titta över det.

Nu kom det ett förslag, precis som statsrådet säger i slutet av sitt svar, där man presenterar huvuddragen i förändringar av sjukförsäkringen.

I övrigt kan jag konstatera att statsrådet inte svarar på de frågor som ställs i interpellationen. Mina frågor utgår från den presentation man gjorde den 11 april. Jag säger att nu har regeringen berättat vad man tänker göra, det vill säga nästan ingenting. Det är detta som är utgångspunkten för mina frågor. När jag ställer frågorna till statsrådet om han tänker ta initiativ till verkliga förbättringar gör jag det med utgångspunkt från den presentation regeringen gjorde. På detta får jag inget som helst svar.

Det är också med utgångspunkt från denna presentation som jag ställer frågan: Tänker statsrådet ta initiativ till att skynda på processen så att de som i dag är oroad kan få ett snabbare besked? Det får jag inte heller något svar på.

Det är nämligen så att det *kanske* kommer ett beslut om förändringar i detta omänskliga system. Det kanske kommer ett sådant förslag till beslut under året, och det kanske kommer att träda i kraft nästa år. Det vet vi inte. Men under hela denna tid kommer nya människor att drabbas av detta omänskliga system. Nya fall kommer att passera revy. Nya människor kommer att släpas ut i fattigdom och inte bli friskare, men fattigare. Ovanpå sin mycket svåra medicinska situation får de också en mycket svår ekonomisk situation. Så är det varje dag hela det här året medan det kanske kommer ett förslag som kanske kommer att träda i kraft nästa år.

Då var min fråga: Kan vi få ett snabbare besked, statsrådet?

Anf. 10 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! Jag tackar Patrik Björck för interpellationen och statsrådet för svaret, som jag tycker är uttömmande. Det besvarar egentligen den sista frågeställningen som interpellanten hade. Om man läser det sista stycket i svaret ser man att det står att statsrådet den 11 april presenterade huvuddragen i de förändringar i sjukförsäkringen som har utarbetats av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet. Dessa förslag kommer att remitteras till myndigheter och organisationer, och därefter kommer en proposition att överlämnas till riksdagen.

”Kommer” och ”kommer” – det är inte kanske, Patrik Björck. Detta är ett besked från regeringen, och ett tydligt besked.

Herr talman! Låt mig ändå lite grann utgå från en problembild som missas av interpellanten både i interpellationen och i hans muntliga framställan, nämligen den historik som ligger bakom varför en reform var helt nödvändig. Detta var också den tidigare socialdemokratiska statsministern Göran Perssons insiktsfulla bedömning i budgetpropositionen 2003.

År 1960, som ett exempel, hade vi 150 000 förtidspensionärer. Den siffran hade till år 2004 ökat dramatiskt till 550 000 personer. Enbart detta år, 2004, förtidspensionerades 73 000 människor, Patrik Björck. Man får hoppas att det från 60-talet till 2000-talet skedde någon förbättring både i sjukvård och på arbetsmarknad så att man kunde förvänta sig de omvända siffrorna. Det var detta Göran Persson insåg 2003 när han i budgetpropositionen förklarade att man måste försöka ha ett mål att sänka sjuktalen till just hälften – det som alliansregeringen nu har lyckats med. Varför Patrik Björck förfasar sig över detta problem ensidigt har jag därför svårt att förstå.

Det är riktigt, herr talman, som Patrik Björck säger, att det framför våra ögon målas upp – om jag förstod uttryckssättet rätt – mänskliga tragedier. Också vi och alliansregeringen, inte minst socialförsäkringsministern, har insett att människor har hamnat mellan stolarna. Därför har det kommit konkreta förslag – fem huvudförslag och tre tilläggsförslag – som ska göra denna viktiga reform ännu bättre.

Men det finns en sak som Patrik Björck glömmer när han talar om mänskliga tragedier. Vi har precis fått rykande färsk siffror från Försäkringskassan själv som tillsammans med Arbetsförmedlingen har fått ett uppdrag från regeringen – mycket initiativrikt – i regleringsbrevet att titta över hur det förhåller sig med dem som blir omförsäkrade och kommer ut till arbetslivsintroduktion och hur de sedan kommer vidare, förhoppningsvis ut på arbetsmarknaden.

Det visar sig om man tittar på de aggregerade siffrorna fram till den 28 februari från det att vi hade övergången 2009–2010 när reformen trädde i kraft att det handlar om 29 802 personer som är inskrivna på Arbetsförmedlingen för att pröva om arbetsförmåga finns. Man kan sammanfatta detta med att av dessa har ungefär hälften, 14 800, visat sig inte ha någon glädje av ALI. Därmed återgår de till sjukförsäkringen. Det är inte konstigare än så.

Däremot finns det en siffra som glöms helt bort i Patrik Björcks resonemang, nämligen de som är i arbete, är arbetssökande, befinner sig i arbetsmarknadspolitiskt inriktade åtgärder eller arbetstränar. De är fram till februari i år 16 023 personer. Det skulle för mig, herr talman, vara mänskliga tragedier att inte se dessa 16 023 personer som har lämnat en sjukskrivning där de uppenbarligen inte hör hemma och i stället har gått antingen till arbete, till arbetsträning, till rehabiliteringsinsatser riktade mot arbetsmarknaden eller som, för den delen, arbetstränar på annat sätt. Detta, herr talman, är mänskliga tragedier som Socialdemokraterna i alla år har sopat under mattan. Göran Persson insåg att detta måste ändras. Den tidigare socialförsäkringsministern av socialdemokratiskt snitt insåg det också. Men Patrik Björck inser tyvärr inte detta, och inte heller dagens socialdemokrater.

Anf. 11 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Som ministern och föregående talare har varit inne på hade vi en situation i Sverige där vi var världens friskaste folk. Vi var de som motionerade mest och som hade den genomsnittligt bästa hälsa och en av världens bästa arbetsmiljöer. Men vi var samtidigt det folk som var mest sjukskrivna i hela världen. Jag tror att det säger vem som helst och sig självt att det är någonting sjukt i systemet när detta får förekomma.

Det föranledde att vi gjorde en stor översyn och en stor reform av sjukförsäkringen som gjorde att systemet nu fungerar mer normalt. Vi har nu sjukskrivningar på samma nivåer som vår omvärld. Med detta sagt ska man vara öppen med att alla reformer inte är perfekta. Det fanns en hel del saker i den reform vi genomförde som inte blev bra, bland annat att allvarligt sjuka i vissa fall tvingades söka arbete. Vi har gjort en översyn av och kompletteringar till lagstiftningen, och vi är nu i full färd med att göra ytterligare en översyn.

Men jag tycker att historieber beskrivningen är viktig. Det rådde en situation i Sverige där vi gick från att i början av 60-talet ha 150 000 förtidspensionärer till att i början av 2000-talet ha över en halv miljon människor i förtidspension och fruktansvärt många fler som fastnade i sjukskrivning jämfört med hur situationen var tidigare. Åtgärderna mot detta har Patrik Björck och Socialdemokraterna motarbetat. De har motarbetat att vi gör nödvändiga reformer för att se till att människor inte fastnar i bidragssystemen.

Socialdemokraterna och Patrik Björck har vacklat lite och är otydliga i sina ställningstaganden. Är de emot allting som vi har gjort, eller är det bara vissa förändringar och justeringar i marginalen som de vill göra? Jag tycker att detta är ett jättebra tillfälle för Patrik Björck att gå upp och ge klara besked. Vill ni gå tillbaka till situationen som den var tidigare, eller är det bara mindre förändringar som ni vill genomföra? Erkänner ni att ni

skapade ett problem som innebar att hundratusentals människor fastnade i bidragsberoende?

Vi har i debatten haft en situation där Socialdemokraterna starkt har kritiserat tidsgränserna. Jag skulle först vilja säga att tidsgränser i sjukförsäkringen inte är någonting konstigt. Siffrorna är något år gamla, men jag är rätt säker på att de fortfarande gäller. I Belgien är tidsgränsen ett år. I Danmark är tidsgränsen 52 veckor under en 18-månadersperiod. I Finland är den 300 vård dagar under en tvåårsperiod. I Frankrike är den tre år. I Italien är den 180 dagar. I Nederländerna är den två år. I Norge är den 52 veckor under en treårsperiod. I Portugal är den tre år. I Spanien är den 18 månader. I Storbritannien är den 28 veckor. I Tyskland är den 78 veckor under en treårsperiod. I Österrike är den 52 veckor. Jag skulle kunna fortsätta. Alla länder i EU har en tidsgräns. Det är inte konstigt.

Och varför är det så? Jo, därför att sjukförsäkringen ska vara och är en omställningsförsäkring. Det är en försäkring som är till för dem som i någon bemärkelse är tillfälligt sjuka men som någon gång i framtiden beräknas bli friska och gå tillbaka till arbetsmarknaden.

Om man inte har några tidsgränser över huvud taget får man en situation som den vi hade tidigare; människor fastnar i utanförskap.

Jag träffade en kvinna som hade varit sjukskriven i 19 år. Hur kan man vara tillfälligt sjukskriven i 19 år? Människor som inom överskådlig framtid inte kan arbeta ska förtidspensioneras eller gå på sjuk- och aktivitetsersättning, som det numera kallas.

Det här är inte någonting orimligt. Det här är det system som man har i hela omvärlden.

I detta anförande instämde Finn Bengtsson (M).

Anf. 12 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Jag har två kommentarer. För det första hävdar interpellanten att ingenting har hänt. Det blir en lite meningslös diskussion eftersom jag från i stort sett dag ett, åtminstone dag ett i min värld när regeringen tillträdde, har sagt att vi kommer att göra en översyn inom ramen för att vi är övertygade om sjukförsäkringsreformen i grund och botten ska ligga fast. Det betyder att vi vill värna de framgångar som nåtts, men vi vill inte skygga för de problem som fanns i den. Då blir det meningslöst att säga att vi inte har gjort någonting.

Vi har presenterat en översyn med fem väsentliga förbättringar på fem väsentliga områden. Vi pratar om förändringar som handlar om 1 miljard kronor i stort sett. De är på remiss, och det kommer en proposition. Det finns inga "kanske" någonstans i detta. Jag kan inte säga att eller när riksdagen fattar beslut, men allt annat är mycket tydliga besked.

För det andra är det svårt att fjärma sig från misstanken att ni i grund och botten har en ståndpunkt som ni inte vill redogöra för. Det framgår inte i vår motionen och det framgår inte i stort sett någonstans om ni i grund och botten vill riva upp reformen helt och hållet och återgå till det gamla. Eller vill ni bara göra marginella justeringar i den reform som är genomförd? Det är en rätt väsentlig fråga för diskussionens meningsfullhet.

Av retoriken att döma vill ni riva upp allting, gå tillbaka till det gamla och överge den gamla idén som socialdemokratien hade 2003 att det var minst dubbelt så många sjukskrivna som det borde vara. Vill ni det har vi en sådan diskussion.

Vill ni i grund och botten, vilket är en lika rimlig misstanke eftersom ni inte nämner någonting om detta i vår motionen, behålla reformen kan vi diskutera exakt vilka delar i våra förbättringsförslag som ni delar och vilka ni tycker borde justeras. Sedan kan ni komma tillbaka med de förslagen inom ramen för remissen. Det är också en meningsfull diskussion.

Men att sitta här och låtsas som om ni är för någonting som ni i grund och botten är helt emot eller, tvärtom, att ni är helt emot någonting som ni egentligen är för skapar bara en meningslös diskussion. Kom tillbaka när ni vet vad ni tycker, så tar vi en seriös diskussion då!

Anf. 13 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Det konkreta resultatet av den här reformen är att 1 procent av de utförsäkrade har återvänt till sitt gamla arbete. Det är 3 procent som har ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden och 7 procent som har subventionerade anställningar. Övriga är kvar i arbetsmarknadspolitiska program. En del har lämnat utan att vi vet var de finns, och ett antal kommer över huvud taget aldrig in i den här arbetslivsintroduktionen. Det är fakta.

Sjukförsäkringen har havererat. Man kan inte sätta tidsgränser för sjukdom. Rapporterna dugar tätt om hur illa människor far i systemet. Vi kan notera att den oskälighetsregel som statsrådet nu vill införa har man redan provat. Läser man rapporten från Inspektionen för socialförsäkringen om hur den har fungerat när den har använts tidigare kan man se att den har använts i ett fall för att utvärdera de så kallade 180- och 365-dagarsreglerna.

Jag kan tänka mig att det kanske är en cancersjuk människa som slipper den förnedrande moderata sjukförsäkringspolitiken med statsrådets förslag till förändringar. För den människan är det så klart skillnaden mellan succé och fiasko. Det kan jag hålla med om. Men alla de andra tusentals människorna som statsrådet inte har några som helst svar till kommer att fortsätta att sväva i ovisshet. Om de närmar sig tidsgränsen under året kommer de att kastas ut ur försäkringen eftersom statsrådet inte tycker att det här är en allvarlig fråga och en viktig fråga, och det är bara några få som drabbas.

Om jag kommer ihåg rätt sade statsrådet vid presskonferensen att högst ett litet fåtal skulle kunna få åtnjuta de förändringar som man föreslår. Det är grunden för interpellation. När vi har väntat och väntat på att regeringen på något vis skulle uppfatta att detta är ett stort samhällsproblem och att enskilda medborgare, som regeringen faktiskt har ansvar för, råkar väldigt illa ut kommer det här förslaget som inte innehåller någonting.

Vi socialdemokrater vill ha en sjukförsäkring som grundas på arbetslinjen. Vi vill att människor ska ges en faktisk möjlighet att komma tillbaka, men då måste man också satsa på rehabilitering och en aktiv arbetsmarknadspolitik så att de inte fastnar i långtidsarbetslöshet. Man måste också skapa en arbetsmarknad som är beredd att ge människor den här chansen att komma tillbaka.

Sådana här administrativa tidsgränser för sjukdom kan inte fungera, och det är ingenting som vi har hittat på. Verkligheten talar emot det. De fall som har funnits till beskådan och som har visat att det här inte fungerar finns där, och det kommer som sagt nya varje dag.

De läkare som har att hantera detta är väldigt upprörda. Mer än 100 läkare skrev under en debattartikel på Svenska Dagbladets debattsida där de säger att en lag som förutsätter att tillfrisknande sker efter tidtabell inte är något annat än omänsklig. Detta är vad läkarna, professionen, de som varje dag träffar de här människorna upplever. De upplever det här som omänskligt, och de framför det. Läkarförbundet har samma uppfattning. Enskilda försäkringstjänstemän är förtvivlade när de möter de här människorna som drabbas. Detta är en verklighet.

Möjligen kommer de här förändringarna, om de genomförs någon gång i framtiden, att rädda några få från den situation som många nu dagligen drabbas av. Tidigare när man införde den här oskälighetsbedömningen i 180- och 365-dagarsregeln användes den en gång. Om man fördubblar det räddar man kanske två cancersjuka människor från den moderata, omänskliga sjukförsäkringspolitiken.

Anf. 14 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! När interpellanten inte har några argument för att bemöta socialförsäkringsministerns förslag på att komma med konstruktiva förslag i stället för att raljera med icke konstruktiva förslag går han in i en massa villfarelser.

Låt mig börja med att referera till detta med läkare, Patrik Björck. Jag råkar själv vara läkare, och under större delen av den tid då sjukförsäkringen gick åt fel håll från 60-talet och fram till 2004 har jag sjukskrivit folk till skillnad från Patrik Björck. Jag har sett hur en slentrianmässig kultur har utvecklats i det här landet till skillnad från i princip alla andra likvärdiga länder där man hade en annan inställning till sjukförsäkringen som en omställningsförsäkring vid sjukdom.

I Sverige har vi 50 000 legitimerade läkare. 100 av dem är inte särskilt många. Det stämmer inte att Läkarförbundet ställer upp på det så kallade upprop som de här 100 läkarna har skrivit. Många av dem har för övrigt ett organiserat socialistiskt antingen aktivt värv eller förflutet. Att använda läkarkåren som stöd för att den här försäkringen och reformen av försäkringen inte skulle fungera är helt fel.

Låt mig sedan gå över till detta med administrativa tider. Den tidigare, socialdemokratiska sjukförsäkringsministern Anna Hedborg sade att man måste ha tider inte för sjukdom utan för bedömning av arbetsförmåga. Har man inte fasta tider för detta görs inte heller någon sådan bedömning.

De första som gick över från slentrianmässig sjukskrivning till arbetslivsintroduktion hade varit sjukskrivna i decennier, det vill säga tiotals år. De hade varit lämnade utan någon som helst test på om det fanns arbetsförmåga eller ej. Som jag sade i mitt förra inlägg visar det sig att av dem som har kommit över till Arbetsförmedlingen är över 16 000 av drygt 29 000 i någon form av arbetsmarknadspolitisk åtgärd inklusive arbete. Jag vill påstå att de siffror som Patrik Björck nämner inte stämmer, utan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har tillsammans rapporterat dessa siffror den 28 februari.

Anf. 15 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Även om jag och Patrik Björck har väldigt olika politiska utgångspunkter måste jag säga att det är lite häpnadsväckande att när Patrik Björck ska beskriva den enda konkreta effekten av vår reform av sjukförsäkringen lyfter han upp ett fåtal ömmande fall.

Du har alltså helt missat att vi halverade antalet förtidspensionärer. Du har helt missat att vi i princip har halverat antalet sjukskrivningar och att vi nu har kommit tillbaka till nivåer som är rimliga i jämförelse med vår omvärld.

Jag kan också notera att Patrik Björck inte på något sätt svarar på de frågor som alla vi tre representanter från det borgerliga blocket har ställt till honom, nämligen: Vad är det ni vill tillbaka till? Jag misstänker att vi aldrig kommer att få ett svar. Är det så att ni vill tillbaka till det gamla systemet, eller är det så att ni bara vill göra mindre justeringar av det som är? Erkänner ni i så fall de problem som ni själva ställde till med när ni utformade systemen under er regeringstid?

Det är också lite häpnadsväckande att Patrik Björck står här och säger att detta med tidsgränser inte kan fungera. Det finns tidsgränser i alla andra länder! Nämn ett land som inte har den typen av tidsgränser som vi nu har infört! Jag rabblade upp en lång lista på länder, och jag skulle kunna fortsätta mycket längre att ge exempel på länder som har tidsgränser. Är det bara Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i hela världen som har sett den här problembilden? Det är inte seriöst.

Avslutningsvis skulle jag vilja ställa en ideologisk fråga till Patrik Björck. Om man har det gamla systemet, där väldigt många människor kan gå tillbaka till arbetsmarknaden men fastnar i bidragsmarknaden med de tidigare stora volymerna, kan man inte ha generösa ersättningar till dem som verkligen behöver. Kan du förlika dig med det och erkänna att den problematiken verkligen finns?

Anf. 16 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Det finns ett värde i interpellantens appell. I praktiken svarar han på den fråga jag ställer, det vill säga: Vi river upp varje steg. Vi gör om allting som ni har gjort och går tillbaka till det gamla.

Det är åtminstone ett, något outtalat, ställningstagande som man kan diskutera och förhålla sig till och som det vore bra att ha en offentlig debatt om. Även det kan klagöras, beräknas och kalkyleras i antal individer, platser och pengar. Allt sådant kan man också göra så att det blir en hederlig diskussion.

Men i praktiken säger du att allting som har gjorts var fel, att allt ska rivas upp och att det var bättre förr – fair enough.

Det andra, som är mer anmärkningsvärt, är att man numera nästan måste föreläsa för socialdemokrater om grunderna i den svenska välfärdsmodellen. Tidsgränser gäller inte sjukdomar. Självklart inte! Men för försäkringen gäller tidsgränser. Vi har en sjukförsäkring, inte mot sjukdom – så gott är inte universum skaffat – däremot mot risken att förlora inkomst till följd av arbetsoförmåga på grund av sjukdom, det vill säga om du har en försäkrad inkomst.

Detta visste legendariska socialdemokratiska socialministrar under hela 1900-talet. De skulle aldrig ens antyda sådana saker som att vi har en försäkring mot sjukdom eller att tidsgränserna skulle gälla tidtabeller för tillfrisknande. Detta är en diskussion man kan ha med människor som inte vet någonting om sjukförsäkring, men inte med människor som på allvar vill göra anspråk på att göra om och ta ansvar för en sjukförsäkring.

Jag har många gånger mycket ärligt och helt utan reservation sagt att jag tycker att det var bra att riksdagen 2003 fick ta ställning till ett propositionsförslag med ambitionen att halvera de svenska sjukskrivningarna. Det var bra, det var framsynt och det var modigt. Det skrevs garanterat inte utan insikt om att detta är en komplicerad resa framåt. Jag är bara lite nyfiken på om allt som har gjorts sedan dess fram till nu har varit helt fel. Hur skulle formen för en reform som halverar de svenska sjukskrivningarna ha sett ut?

Anf. 17 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! Olika yrkeskårers politiska hemvist tänker jag inte uttala mig om. Det gör Finn Bengtsson, som kallar läkarkåren socialistisk. Jag vet inte vilken politisk uppfattning prästkåren har. Det finns säkert både vänster och höger i båda yrkeskårerna. Det som förenar dem är ändå en empati med drabbade medmänniskor, och det är nog oavsett vilken politisk hemvist de har.

I Läkartidningen nr 18 2011 säger ordföranden i Läkarförbundet:

”Den bortre parentesen efter två och ett halvt års sjukskrivning måste ses över. Många som måste lämna sjukförsäkringen för att de har förbrukat dagarna har sammansatta sjukdomsdiagnoser. En del av dem kan knappast delta i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.”

Det är fakta. En lögn blir inte sann bara för att den upprepas. 1 procent har återvänt till sitt gamla jobb, 3 procent är på den reguljära arbetsmarknaden och 7 procent har subventionerade anställningar av dem som har kastats ut ur försäkringen. Det är fakta. Att man upprepar en lögn, som görs från talarstolen, gör ingen sanning. Det är fakta som jag föredrar här. Över 45 000 utförsäkrade, ökat antal sjukskrivna, fler unga förtidspensionärer – och så talar man om en lyckad reform. Det är också fakta. Det är viktigt att hålla sig till det.

Jag inser nu efter den här debatten att de sjuka människor som drabbas så hårt av den moderata politiken, som för övrigt har blivit en diagnos till råga på eländet, inte kommer att få en förbättring där de kan känna den trygghet de borde ha fått känna och har rätt att känna. De kommer inte att få det. De kommer inte att få något sådant svar av statsrådet här i dag. Och statsrådet tänker inte ta några som helst initiativ för att skynda på den här processen så att vi kan undvika att fler människor drabbas av dessa tragedier. Det är svåra svar och hårda svar, men det är tydliga svar.

Anf. 18 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Herr talman! Av ett parti som gör anspråk på att någon gång i framtiden än en gång regera landet har man rätt att ställa krav på att få någorlunda konsistenta svar om den samlade svenska välfärdspolitiken. Det är ett rimligt krav. Ett mindre oppositionsparti i utkanten kan tänkas

sysselsätta sig med allmänt gnäll. Men att detta parti inte har grundläggande svar på vad man vill göra med en helt fundamental del av en hundraårig svensk välfärdstradition är anmärkningsvärt. Gustav Möller skulle inte vara imponerad.

Tvåochetthaltårsgränsen för maximal tid i sjukförsäkringen fungerar i allt väsentligt eftersom den markerar att det finns en gräns för hur länge man kan vara sjukskriven. Flera tusen personer har kommit vidare till Arbetsförmedlingen och varit kvar närmare arbetsmarknaden. Många har också kommit tillbaka. I dag pratar vi om ungefär 65 procent av den ursprungliga gruppen som antingen har fått förtidspension till slut – kanske för sent; det är en intressant fråga – eller har kommit tillbaka och fått sjukpenning igen.

Det du nu hävdar är problem är en av de saker ni själva påpekade var ett problem, att efter två och ett halvt år är det för kort tid för människor att ställa om via Arbetsförmedlingen för att få en chans via arbetsintroduktionen. Det är en av de saker vi gör någonting åt. Den andra saken är att människor som har för komplex problematik ska ha större chans att vara kvar i sjukförsäkringen. Det är precis de sakerna som ni själva fylligt, på 150 sidor, beskrev att det fanns bekymmer att göra någonting åt.

Vi har lagt fram förslag om hur vi vill förbättra detta. Vi kommer aldrig att komma till ett perfekt läge, en situation där ingen kommer att ifrågasätta sjukförsäkringen – självklart inte. Men vi är på rätt väg. Det finns fler saker att göra, och vi gör dem nu.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
EU-dokument
KOM(2011)215 och 216 till näringsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 29 juni*.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.58 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Anf. 19 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa utbildningsminister Jan Björklund, statsrådet Maria Larsson, statsrådet Ewa Björling, statsrådet Peter Norman och statsrådet Erik Ullenhag välkomna.

Frågestund

Gränskontroller mellan Schengenländer

Anf. 20 MARIE GRANLUND (S):

Fru talman! I går meddelade kommissionär Cecilia Malmström att hon avser att göra förändringar inom Schengen så att det blir möjligt att återinföra gränskontroller mellan länderna.

Anledningen är att Frankrikes president Sarkozy tillsammans med Italiens premiärminister Berlusconi i förra veckan krävde regler för att införa gränskontroller och på så sätt stoppa människor från att förflytta sig inom unionen. Upprinnelsen till detta är diskussionen om flyktingar från Nordafrika.

Malmström säger själv i sin presskommentar att det är få som har sökt skydd i EU. Då är min fråga hur regeringen kommer att agera i de här frågorna. För oss socialdemokrater är det viktigt med den fria rörligheten. Det har varit en av de absolut viktigaste sakerna med vårt deltagande i EU.

Min fråga till statsrådet Björklund är: Tänker regeringen ta strid för den fria rörligheten inom EU?

Anf. 21 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Precis som frågeställaren är regeringen, och jag själv, en varm anhängare av den fria rörligheten. Det är en av grundbultarna i det europeiska samarbetet att människor ska kunna röra sig inom denna union.

Precis som frågeställaren sade har några länder i södra Europa, tyvärr ganska inflytelserika länder, ställt krav på förändringar i de överenskommelser som finns. Vi har tagit del av kommissionens förslag som presenterades i går.

Vår grunduppfattning är att vi ska ha en fri rörlighet, den ska inte inskränkas. Vi måste tillsammans studera förslaget, och regeringen kommer naturligtvis att förankra sin uppfattning i EU-nämnden innan det är dags för ministerråd där den slutliga ställningen ska tas.

Vår grundläggande utgångspunkt är att den fria rörligheten ska råda utan några inskränkningar.

Anf. 22 MARIE GRANLUND (S):

Fru talman! Tack för svaret! Jag tar det till intäkt för att regeringen och Tobias Billström i morgon i EU-nämnden verkligen kommer att agera mot det här och att kommissionen på det sättet inte kommer att få igenom sitt förslag.

Det är väldigt viktigt med den fria rörligheten. Jag skulle vilja beteckna kommissionens förslag som kom i går som ett svar på Berlusconis och Sarkozys inrikespolitiska kritik. Man försöker hantera en inrikespoli-

tisk opinion i stället och lägger sig för de högerextrema krafterna. Är det någonting som Europa inte är betjänt av är det detta.

Jag hoppas verkligen att regeringen kommer att diskutera det här med oppositionen men också ser till att detta aldrig kan bli verklighet. Det finns i dag tillfälliga mekanismer man kan använda sig av. Det som nu är sagt är att det ska bli svårare att röra sig mellan länderna, och det kan vi socialdemokrater aldrig acceptera. Jag välkomnar Jan Björklunds besked, att regeringen inte heller kan göra det.

Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Regeringens uppfattning kommer att redovisas i EU-nämnden i morgon. Vi håller för fullt på att studera det förslag som kom i går från kommissionen. Vår grundläggande inställning är den jag redovisade, att vi ska fri rörlighet i Europa. Sverige har varit pådrivande, kanske mitt parti mer än frågeställarens, för den fria rörligheten, för Schengenavtalet, för en fördjupad europeisk samverkan. Vi ogillar allt som innebär inskränkningar i den fria rörligheten.

Vi måste naturligtvis studera kommissionens förslag och bakgrunden till det, och vi kommer att redovisa vår uppfattning i EU-nämnden i morgon.

Kompetensbrister i LSS-verksamheten för barn och ungdomar

Anf. 24 PER LODENIUS (C):

Fru talman! Socialstyrelsen har i dagarna publicerat sin tillsynsrapport för 2011. Där kan man läsa om den tillsyn som gjorts av bostäder med särskild service för barn och ungdomar. Det gäller alltså en insats för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar inom LSS.

Bland de brister man konstaterar återkommer vid ett flertal tillfällen behovet av personal med rätt kompetens och behovet av kompetensutveckling för personalen. Man konstaterar i tillsynsrapporten att personalens utbildningsnivå inom verksamheterna enligt LSS ofta är låg, ibland på grund av att lagens krav på personalens kompetens är otydlig.

Sedan kan man konstatera att arbetsledningens närvaro vid verksamheten har stor betydelse för kvaliteten och säkerheten men att närvaron av arbetsledningen ofta brister, främst inom kommunala verksamheter. Det innebär att personalen inte får tillräckligt med stöd och handledning.

Nu står vi inför en sommar med sommarvikarier under semestrar. Det betyder att många som kanske är utbildade får jobb.

Min fråga till statsrådet är: Har statsrådet sett rapporten från Socialstyrelsen? Har statsrådet någon kommentar till de brister som jag har tagit upp vad gäller arbetsledning och personal med rätt kompetens?

Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Tillsynen är värd att uppmärksamma och diskutera. Den är en av våra viktigaste verktyg för att bevaka att lagstiftning följs ute i berörda kommuner och landsting.

Jag fick en dragning av rapporten av Socialstyrelsen i går. Det var mycket värdefullt. Här uppmärksammas just den typen av problematik som Per Lodenius visar på. Jag känner mig naturligtvis ganska upprörd

över att det finns så allvarlig kritik att rikta mot kommunerna i deras sätt att hantera lagstiftningen, som de hanterar på ett ganska styvmoderligt sätt. Men jag känner mig glad över att vi har en samlad bild av Sverige för första gången. Det här är första gången vi får den samlade tillsynsrapporten där en tillsynsmyndighet har tillsyn över hela Sveriges land på ett enhetligt sätt. Det gör att det här är en mycket kraftfullare rapport än de tidigare som vi fick från länsstyrelserna med lite olika inriktningar och prioriteringar.

Anf. 26 PER LODENIUS (C):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Nästan samtidigt med Socialstyrelsens tillsynsrapport presenterade Riksrevisionen en granskningsrapport på ungefär samma område med titeln: *Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning – ett (olösligt) problem?* Man tar upp bristen på samordning av insatser för barn och ungdomar som tillhör just LSS-personkrets, som jag tog upp i min tidigare fråga. Bristerna gör att föräldrarna får ett väldigt tungt samordningsansvar. Behov finns av en särskild person med ansvar för samordningen av stödet när det gäller vilka som ska komma in i särskilda boenden och så vidare.

Ser statsrådet det här som ett olösligt problem, eller finns det en lösning i sikte?

Anf. 27 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Det är definitivt inte ett olösligt problem. Vi har en tydlig lagstiftning, och det är ingen omöjlig uppgift för kommunerna. Vad vi har försökt ge kommunerna är stöd i handledning och vägledning i handböcker men också gjort särskilda insatser när det gäller förtydligande av lagstiftningen som vi redan har fattat beslut om. Vi har mer arbete inom departementet som vi planerar för framtiden. Det här är ett av våra prioriterade områden. Den sociala barn- och ungdomsvården handlar om de mest utsatta barnen, och den måste vara välfungerande i varje kommun, oavsett var de här barnen bor.

Därför tycker jag att det är bra att ha tillsynsrapporten som utgångspunkt både när det gäller att jobba med samordningsfrågorna – Socialstyrelsen kommer att följa upp i varje kommun att åtgärder vidtas där man har identifierat brister – och när det gäller kompetensfrågorna, som vi enligt min bedömning måste arbeta vidare med.

Yrkeshögskolan

Anf. 28 JABAR AMIN (MP):

Fru talman! Regeringen har satsat extra på yrkeshögskolan som ett led i att bereda unga personer bättre förutsättningar för arbetslivet, och det är mycket bra. Myndigheten för yrkeshögskolan har meddelat att de med nuvarande efterfrågan har möjlighet att godkänna dubbelt så många utbildningar som i dag och med bibehållen kvalitet. Tyvärr saknas en utökning i regeringens vårproposition, och den tidigare satsningen upphör 2011.

Min fråga är: Hur kommer det sig att utbildningsministern inte har lyssnat till sin egen myndighet vad gäller behovet av utökning av yrkeshögskolan, och varför avslutas den tidigare satsningen?

Anf. 29 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Beskrivningen är inte korrekt. Det är inte så att Myndigheten för yrkeshögskolan gör en bedömning av behovet. De bedömer hur många som uppfyller kriterierna. Behovet, däremot, avgörs av arbetsmarknaden.

Yrkeshögskolan, liksom all annan vuxenutbildning, ska ha en ordentlig basvolym som står sig över åren och över konjunkturer. Utöver det måste volymen, antalet platser, kunna svänga och variera något med konjunkturerna. Därför satsade vi under krisåren 2009 och 2010 extra mycket resurser på extra platser när arbetslösheten var hög. All ekonomisk och arbetsmarknadsmässig teori säger att det är fel att bibehålla dessa extra insatser när arbetsmarknaden nu ropar efter att nyanställa. Då ska man dra ned på dessa åtgärder som är arbetsmarknadspolitiskt betingade. Vi drar nu ned på de extra insatserna på yrkesvux, komvux, yrkeshögskola och arbetsmarknadsutbildningar som har gjorts under de djupaste krisåren, därför att vi vet att efterfrågan på arbetskraft på den reguljära arbetsmarknaden ökar.

Det kommer fortsatt att vara mängder av platser i yrkeshögskolan, men den extra satsningen upphör.

Anf. 30 JABAR AMIN (MP):

Fru talman! Trycket är fortfarande stort på yrkeshögskolan, och där kan de anta betydligt fler än vad de antar nu. Vi vet att många fortfarande saknar den utbildning och den kompetens som gör dem beredda för arbetsmarknaden. Fortfarande finns det behov för unga personer att gå den vägen, så varför avslutar man denna satsning som är så viktig för unga personer? Jag har inte riktigt fått svar på min fråga.

Anf. 31 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag upplevde att det var precis den frågan jag svarade på, men jag kan ta svaret en gång till. När konjunkturen går upp och arbetsmarknaden blir ljusare minskar man något de insatser som varit arbetsmarknadspolitiskt motiverade, därför att människor går över i reguljär arbetsmarknad.

Frågeställaren säger att det är många som söker och att söktrycket är stort. Sanningen är att det har vi ingen aning om. Vad trycket är stort på är kommuner och företag som vill ordna den här typen av utbildningar och som naturligtvis tjänar en hacka på det. Men hur många som egentligen söker vet vi inte.

Insatser som gjordes under krisåren på detta område precis som på alla andra områden måste vi ha modet att dra ned på nu när krisen inte längre är kvar. På område efter område säger oppositionen i denna kammarare att vi ska bibehålla alla extra insatser som vi införde under krisen. Problemet om vi bygger ut insatserna i lågkonjunktur men aldrig förmår att avveckla dem är att då är vi tillbaka i 70-talets och 80-talets ekonomiska moras som bara ledde till kris. Vi måste förmå att avveckla krisåtgärder när krisen är över.

Anf. 32 HANS LINDE (V):

Fru talman! Syrien är en av vår tids värsta diktaturer. Det har bekräftats inte minst under de senaste veckorna när regimen med oerhört grym brutalitet slagit ned de folkliga protesterna och kraven på frihet. Men Syrien är också ett land som den borgerliga regeringen i Sverige har valt att fördjupa sina handelspolitiska relationer med under de senaste åren.

I juni 2009 ledde handelsministern en näringslivsdelegation till Syrien. Och så sent som den 7 mars var vice premiärministern i Syrien här i Stockholm och träffade handelsministern. Det var ett besök som fick stor uppmärksamhet i regimvänliga medier i Syrien, för det faktum att Sveriges handelsminister sitter ned och äter lunch på Arvfurstens palats med en företrädare för diktaturen ger så klart diktaturen legitimitet, och det i ett läge där folket runt om i regionen reser sig med krav på politiska förändringar.

Det är tyvärr inte svårt att se hur den svenska handelspolitiken har gett regimen i Damaskus legitimitet. Men kan handelsminister Ewa Björling ge några exempel på att den svenska handelspolitiken har understött de folkliga kraven på demokrati, frihet och mänskliga rättigheter i Syrien?

Anf. 33 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru talman! Jag tackar Hans Linde för en oerhört viktig fråga som också är väldigt aktuell.

Ja, det stämmer, jag träffade Syriens vice premiärminister här i Stockholm – för att kritisera, för att tala om grön energi. Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi även träffar svåra länder, och vissa människor behöver vi träffa, även om det inte är dem som vi egentligen önskar se, naturligtvis inte. Men det handlar också om att kunna framföra kritiken öga mot öga. Det är väldigt viktigt.

Jag tror inte på att vi vänder ryggen till och bojkottar. Hur ska vi då någonsin kunna hjälpa människorna på marken i dessa länder som vi är väldigt överens om behöver ökad frihet, mer mänskliga rättigheter och fler verktyg för ökad kommunikation? Det är precis därför som jag har rest till många svåra länder. Jag har rest till över 60 länder som handelsminister, många av dem i knepiga områden, för att vi ska få ökade kontakter som ger möjligheter för människorna som bor där att få större frihet.

Anf. 34 HANS LINDE (V):

Fru talman! Låt mig då förtydliga att Vänsterpartiet inte förespråkar någon bojkott mot Syrien. Däremot menar vi att handelspolitiken alltid måste vara tydligt förenad med arbetet för mänskliga rättigheter.

Jag välkomnar att handelsministern lyfte frågor om mänskliga rättigheter vid det här mötet. Men jag tror att det är väldigt få utanför mötet som känner till det, allra minst i Syrien.

I samband med Ewa Björlings resa till Syrien 2009 gjordes ett uttalande på UD:s hemsida som fortfarande ligger där. I uttalandet skrev man: ”Nu sker omfattande reformer av samhället.” Man syftade just på Syrien. Men i uttalandet skrev man ingenting om utomrättsliga försvin-

nanden, man skrev ingenting om tortyr, man skrev ingenting om det faktum att hundratusentals syriska kurder har fråntagits sitt medborgarskap. Man skrev faktiskt ingenting om brotten mot de mänskliga rättigheterna i Syrien.

Därför skulle jag vilja fråga handelsministern, i ljuset av de händelser som har varit i Syrien de senaste veckorna: Anser den svenska handelsministern fortfarande att det pågår omfattande reformer av samhället i Syrien? Vilka reformer är det i så fall som handelsministern tycker är positiva i Syrien?

Anf. 35 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru talman! Jag bär alltid med mig kritiken när det handlar om kränkning av mänskliga rättigheter. Och jag framför den alltid på alla mina resor, kan jag garantera Hans Linde, därför att jag tycker att det är oerhört viktigt. Men jag ser också hur viktigt det är att vi finns med för att agera dörröppnare för svenska företag. Ericsson är ett väldigt bra exempel. Utan Ericsson, ABB och andra företag hade det inte varit möjligt för befolkningen att få det som de nu har, det vill säga verktyg och kommunikation.

Det vi ser nu är att människor faktiskt kan tala med varandra på nätet, på Twitter, Facebook. Man kan samla sig, man kan kräva reformer.

Det är inte någon trevlig situation i Syrien just nu. Jag är den första att hålla med om det. Men jag hoppas att befolkningen kan resa sig, precis som har skett i flera andra länder. Det pågår ju en våg av reformer i hela den delen av världen, och jag hoppas att även Syrien kommer att inkluderas i dessa. Utan våra svenska och västerländska företags och vår närvaro hade det inte varit möjligt över huvud taget.

Mottagning och integrering av nyanlända

Anf. 36 HANIF BALI (M):

Fru talman! Min fråga är till statsrådet Ullenhag.

I Sverige tar det lång tid att komma i arbete när man kommer som flykting och nyanländ. Sveriges kommuner har tidigare haft ansvaret, men de har också haft en väldigt ovetenskaplig och faktiskt oseriös mottagning och integrering av nyanlända. Man kan nästan sammanfatta det med att de har trott att Sveriges integrationsproblem löser man med kryddstark mat i Folkets Hus. Det känns därför glädjande att regeringen har gjort en reform så att det samlade ansvaret ligger hos Arbetsförmedlingen.

Det finns en annan viktig aspekt i denna fråga, nämligen de kommuner som sköter sig. I min hemkommun Solna har vi minskat antalet personer i försörjningsstöd med 60 procent. Efter tre år är 80 procent i arbete. Det är siffror som jag tror att Arbetsförmedlingen inte ens vågar drömma om att komma upp i, även om vi hoppas att de gör det.

Därför är min fråga: Vad ska regeringen göra för att bibehålla den kompetens som finns i kommunerna för etableringen av nyanlända?

Anf. 37 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Jag tackar för frågan.

Beskrivningen av att vi nu lägger om svensk integrationspolitik är helt riktig. Vi går från en situation där vi inte såg människorna som flydde eller invandrade till vårt land som starka människor som snabbt skulle kunna komma i arbete. Årligt talat var det fel tänkt att den första du träffade efter att ha fått permanent uppehållstillstånd var socialtjänsten och inte Arbetsförmedlingen. Vi lägger om politiken med tydligt fokus på jobb och kunskaper i svenska.

Det här är en ganska omfattande reform. Det är många myndigheter inblandade. Kommunerna har gjort sina insatser. Något att påminna om när det gäller kommunerna är att de fortfarande spelar en avgörande roll för att vi ska klara en bra integration. Kommunerna har ansvaret för svenskundervisningen för invandrare. Jag ser fortsatta förbättringsmöjligheter och förbättringsnödvändigheter i svenskundervisningen för invandrare som därmed blir mer individualiserad. Det är kommunerna som har ansvar för den samhällsorientering man ska få som nyanländ i Sverige. Det är kommunerna som har ansvar för att det finns en dagisplats så att man kan delta i de arbetsförberedande insatserna.

Hanif Bali trycker på det som vi också måste ta med oss, de goda exempel som finns från Solna och andra kommuner, så att vi inte slarvar bort det. Där följer jag noggrant reformen för att se till att det sätt som har fungerat tidigare fortsatt kan användas.

Anf. 38 HANIF BALI (M):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Svenska för invandrare ligger på kommunerna. Det är en ganska orörd skolform som inte är konkurrensutsatt, och kvaliteten är ofta otroligt låg. Undersökningar som Skolinspektionen har gjort visar att efter 300 dagar klarar endast 37 procent sfi A. Det handlar om enkla fraser som till exempel: ”Hej, jag heter Hanif och bor i Solna.” Det är såklart bristfälligt, och här ligger ansvaret hos kommunerna.

Vad anser statsrådet Ullenhag att regeringen kan göra för förbättringsåtgärder inom detta område?

Anf. 39 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Denna fråga ligger i första hand på Utbildningsdepartementet, men det kommer en utredning där man ska se över hur vi kan förbättra sfi.

I samband med arbetet med etableringsreformen är det centralt att påpeka att människor är olika och lär sig på olika sätt. Ett grundfel i integrationspolitiken är att vi har trott att alla invandrare fungerar på samma sätt. I de värsta fallen, som många av oss känner till, har man satt invandrade akademiker i samma sfi-klass som analfabeter, och det fungerar inte.

Det finns bra exempel runt om. Jag tror att vi behöver öppna för att kommuner ska kunna samverka mer. Då kan vi få svenskundervisningen för invandrare inriktad på ett visst yrke. Jag sprang på ett sådant exempel i Gävle där burmesiska kvotflyktingar fick en svenskundervisning för invandrare inriktad på jobb i skogen eftersom de hade en bakgrund som

skogsarbetare. Man trodde att det skulle ta ganska lång tid att få dem i arbete, men effekten av svenskundervisningen var att alla fick jobb.

Det stärker tesen att fokus på jobb, fokus på kunskap i svenska och individualiserad mottagning är rätt väg att gå.

Sexuella övergrepp mot barn

Anf. 40 CARINA OHLSSON (S):

Fru talman! De senaste veckorna har vi fått ta del av berättelser från de kända idrottsmännen Patrik Sjöberg och Yannick Tregaro om hur de under sin uppväxt blev utsatta för sexuella övergrepp. Vi vet också från Europarådets kampanj One in five att det kan vara så mycket som vart femte barn som blir utsatt för sexuella övergrepp. I majoriteten av fallen är det av personer som barnet litar på och känner, och så var det även i Patrik Sjöbergs och Yannick Tregaros fall.

Yannick Tregaro sade på tv i morse: Demonerna finns där. När jag kommer hem från det träningsläger jag är på behöver jag nog prata med någon professionell för att kunna ta hand om det jag bär med mig.

Min fråga går till Maria Larsson. Hur kan vi garantera och trygga att barn får stöd och hjälp när de har blivit utsatta? Hur kan vi bli bättre på att upptäcka och framför allt förebygga övergrepp?

Anf. 41 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag tror att vi alla upprördes av Patrik Sjöbergs berättelse och fick oss en tankeställare. I det skede som vi befinner oss är det viktigt att alla myndigheter går igenom och funderar över vad man har för beredskap, socialtjänst, skola och förskola, för att tidigt upptäcka och identifiera om det finns en problematik. Det gäller även att föräldrar och ledare inom idrottsrörelsen har en vaksamhet och ögon som är öppna för att identifiera denna typ av problematik.

Barn ska inte utsättas för övergrepp; barn ska ha en trygg barndom. Det är vuxenvärldens ansvar att se till att så sker – både inom ramen för myndighetsutövandet och inom ramen för det civila samhället.

Anf. 42 CARINA OHLSSON (S):

Fru talman! Nästa vecka har vi i riksdagen möjlighet att lyssna till Patrik Sjöberg och Barnombudsmannen kopplat till Europarådets kampanj mot sexualiserat våld där både regeringarna inom Europarådet och parlamentarikerna har lovat att göra så mycket som bara är möjligt.

Jag kan lyfta fram en del förslag. Barnministern skulle kunna se om vi kan göra barnkonventionen till lag. Då fokuserar man på det enskilda barnet och dess rättigheter.

Det är bra att ministern lyfter upp samarbete och samverkan, men det finns mycket övrigt att önska. Det har vi hört av tidigare frågeställare i dag.

Barnet borde också ha ett eget ombud, till exempel i vårdnadstvister. En förälder kan också vara förövare.

Jag skulle vilja ha lite fler konkreta förslag från barnministern.

Anf. 43 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Vi har gjort mycket för att stärka barns rätt att få komma till tals, exempelvis i kontakten med socialtjänsten. Att barnet får berätta sin berättelse och få den dokumenterad och att det ska vara en del av beslutsunderlaget är viktigt.

Men vi behöver göra mer. Barns rättigheter är fortsatt ganska svaga i vårt land, trots att Sverige ratificerade barnkonventionen för 22 år sedan.

Huruvida barnkonventionen ska bli svensk lag eller inte finns det lite olika åsikter om bland de politiska partierna. Själv hör jag till ett parti som tycker att det borde vara så.

Vi håller på med ett kartlägningsarbete som ska identifiera om det finns en överensstämmelse mellan den befintliga lagstiftningen och barnkonventionen eller om det finns behov av att komplettera på något sätt. Det är en översyn som myndigheterna gör och som alla berörda departement är involverade i och kommer att redovisa till Socialdepartementet som samordnar detta arbete.

Etableringsreformen

Anf. 44 ISMAIL KAMIL (FP):

Fru talman! Etableringsreformen har varit i gång sedan december förra året, alltså drygt fem månader. På en direkt fråga har statsrådet Ullenhag svarat att han är försiktigt positiv. Kan integrationsministern utveckla vad han menar med ”försiktigt positiv”?

Anf. 45 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! I grunden är det helt rätt och riktigt att fokusera på jobb, kunskaper i svenska och individualisering. Det är jag och regeringen helt övertygade om.

Det här är den största reformen av integrationspolitiken vi har gjort på 25 år. Kommuner och myndigheterna Migrationsverket, Försäkringskassan och i synnerhet Arbetsförmedlingen är inblandade i detta och ska försöka dra åt samma håll. Jag är därför ganska ödmjuk inför att det kan bli problem med reformen till en början.

I dagsläget vågar jag vara just försiktigt positiv. En del av de farhågor och den kritik som har funnits mot reformen har inte förverkligats. Det kan vi se i den utvärdering som vi har beställt. En diskussion gällde att man efter att ha fått en individuell etableringsplan hos Arbetsförmedlingen skulle få en lots till hjälp under integrationstiden. Många menade att det inte skulle finnas några lotsar eftersom ersättningen är för låg. Den oron verkar dock ha kommit på skam.

Utgångspunkten för regeringen är att vi har beställt ett antal uppföljningar för att kunna vara ganska snabbfotade och rätta till om det uppstår brister.

Anf. 46 ISMAIL KAMIL (FP):

Fru talman! Jag är medveten om att det bara har gått fem månader. Men jag undrar om det har kommit några signaler till integrationsministern om att det kan finnas brister. Har regeringen i så fall beredskap att vidta åtgärder för att så fort som möjligt rätta till de eventuella bristerna?

Anf. 47 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Vi har själva lagt ut ett antal uppdrag på länsstyrelserna, Statskontoret och andra för att följa exakt vad som sker med etableringsreformen för att kunna vara ganska snabbfotade. Varför? Jo, en av huvudförklaringarna till de integrationsproblem vi har haft är att något inte har fungerat i kedjan där man snabbt ska få svenskundervisning och komma in i jobb. Får man inte svenskundervisning och arbetsförberedande insatser hamnar man i passivitet.

Hittills har vi inte fått särskilt mycket signaler på att det inte fungerar eller att det skulle vara några dramatiska problem. Vi tittar på frågan om personnummer. När man har flyttat från Migrationsverket och ska in i svenskundervisning för invandrare kan det vara svårt att få insatser direkt om man inte har fått ett personnummer. Sannolikt gör vi förändringar där för att snabba på åtgärderna.

Förskoleklasser i särskolan

Anf. 48 YVONNE ANDERSSON (KD):

Fru talman! Min fråga går till utbildningsminister Jan Björklund. Särskolan är till för de allra svagaste eleverna, dem med utvecklingsstörning och autism. Det var länge en eftersatt verksamhet. I dag kan vi glädjas åt att den har lyfts upp på flera områden, och vi har nu en god grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning inom särskolan. Det som saknas är förskoleklass.

De barn som i dag prepareras till grundskolan går i förskoleklass vid sex års ålder, men för de elever som ska till särskolan finns ingen sådan skolform.

Skulle utbildningsministern kunna tänka sig att pröva om det är möjligt att införa detta när det nu görs en sådan stor förändring i utbildningssystemet?

Anf. 49 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag delar beskrivningen av särskolan. Det var under lång tid politisk strid i kammaren om huruvida vi skulle ha särskola eller inte. Från allianspartierna har vi tyckt att det ska finnas en särskola, och numera tror jag att alla i riksdagen är överens om det. Det är ju så speciellt att gå i skolan när man har en utvecklingsstörning.

Skälet till att vi har en särskild skolform och lagstiftning är att kunskapskraven och betygskriterierna i läroplanen inte kan vara desamma för de elever som har en utvecklingsstörning.

Man kan undra varför vi inte har någon särförskola och särförskoleklass. Skälet är att man inte har några kunskapskrav. Självklart ska dessa barn få extra stöd och extra hjälp även där. Men bedömningen har hittills varit att det inte behövs någon särskild läroplan eller särskilda kunskapskrav. Det finns inte i förskolan och förskoleklasserna. Jag ser inte något omedelbart behov av det ens när frågeställaren ställer frågan. De behöver mycket hjälp och stöd, men jag är inte övertygad om att det behövs någon särskild skolform.

Anf. 50 YVONNE ANDERSSON (KD):

Fru talman! Jag vill be utbildningsministern att ändå pröva det. Sexårsverksamheten, eller förskoleklasser som det heter nu, har till syfte att barnen ska vänja sig vid skolan. Därför kanske det borde finnas möjlighet för de här barnen att få en gemenskap med andra barn i liknande situation.

Det är möjligt att det ligger på framtiden. Jag ville väcka frågan. Jag tycker att det är oerhört viktigt att alla barn, både de svagaste och de starkaste, har möjlighet att utifrån sin förmåga få ta del av det som de behöver för sin fortsatta utveckling.

Anf. 51 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag tycker inte att något ska vara uteslutet för framtiden. Jag redovisade bara skälen till att vi har en särskild lagstiftning för särskolan. Betygskriterier och kunskapskrav går inte att överföra på förskoleklass och förskola eftersom vi inte har några betygskriterier och kunskapskrav där. De skäl som finns för att vi har en särskild lagstiftning i grundskola och gymnasium för denna grupp elever finns inte för förskola och förskoleklasser.

Däremot är det självklart att elever som har olika typer av svårigheter, exempelvis en utvecklingsstörning, har rätt till individuellt stöd och särskild hjälp också i förskoleklasser och förskola.

Skattemedel till islamism

Anf. 52 KENT EKEROTH (SD):

Fru talman! Min fråga går till Erik Ullenhag eller Jan Björklund beroende på vem som känner sig manad.

Förra året bjöd Sveriges unga muslimer in Abdullah Hakim Quick till sin stora ungdomskonferens. Han har bland annat sagt att judar är smuts och att homosexuella ska bestraffas med döden.

En annan muslimsk organisation, Troende unga framtida förebilder, bjöd nyligen in Bilal Philips som också förespråkar dödsstraff för homosexuella och försvarar självmordsbombare. Han talar dessutom inför en könsseparerad publik.

Ett tredje exempel är terroristen och flygplanskaparen Leila Khaled som bjöds in till Konsthall C för att tala inför publik.

Gemensamt för dessa tre exempel är att de är sponsrade med svenska skattepengar. Svenska skattebetalare sponsrar alltså att islamister kommer hit och talar om sina åsikter och de värderingar de har. Regeringen säger att man är ansvarig för skattepengarna och tar ett ansvar för svenska skattebetalares pengar. Detta är inte ansvarsfullt.

Frågan är: Vad ämnar regeringen göra för att de här organisationerna och åsikterna inte ska bli sponsrade med svenska skattepengar?

Anf. 53 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Tack för frågan, Kent Ekeroth.

Låt mig vara mycket tydlig. Den här typen av värderingar ska vi naturligtvis ta starkt avstånd från. Alla värderingar som står emot demo-

krati, mänskliga rättigheter eller som inte står upp för individers lika värde ska vi alltid ta tydligt avstånd från.

När det gäller finansieringen av olika arrangemang är den grundläggande inställningen att demokrati och mänskliga rättigheter ska eftersträvas i det föreningsstöd som ges. Det prövas kontinuerligt av Ungdomsstyrelsen i ett par av de fall du nämnde. Det prövas också av andra myndigheter.

Jag vill vara mycket tydlig: Vi ska inte vara i en situation där det kan råda någon tvekan om vilka värderingar vi står upp för. Det gäller i alla sammanhang, även här.

Anf. 54 KENT EKEROOTH (SD):

Fru talman! Tack för svaret. Det var något upplyftande.

Kan jag ta det till intäkt för att dessa organisationer inte kommer att få skattefinansierade pengar i framtiden? De har bevisat exakt vad de står för och exakt hur de betar sig. Kan jag också ta det till intäkt för att det görs en specialgranskning av liknande organisationer i Sverige, till exempel muslimska friskolor, för att dra in deras skattepengar när de de facto sprider islamistiska åsikter?

Anf. 55 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Det är en myndighet som prövar detta. Varken jag eller någon annan ska ägna sig åt myndighetsstyrning. Vi måste däremot följa upp det regelverk som finns för bidrag till organisationer. Demokrati och mänskliga rättigheter ska stå i förgrunden.

En av frågorna från Kent Ekeroth lät jag bli att svara på. Den första frågan tycker jag var rimlig. I den andra frågan trillade vi dit igen. Helt plötsligt drar man de muslimska friskolorna och Sveriges muslimer över en kam utifrån vad några extremister gör i en viktig debatt. Kent Ekeroth och andra i Sverigedemokraterna har ett stort ansvar när man på det här sättet säger att liknande åsikter finns i rader av muslimska friskolor och muslimska organisationer. Ni drar Sveriges näst största religion över en kam. Det ska vi vara försiktiga med.

Jag tror på ett öppet Sverige, ett Sverige där människor får jobb och lär sig svenska språket. Vi kommer aldrig att lyckas med det om vi ställer grupp mot grupp. I ditt andra inlägg var det vad du gjorde på ett ganska klassiskt sätt. Det bekymrar mig.

Flytträtten i PPM-systemet

Anf. 56 JOHAN JOHANSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Peter Norman.

PPM-systemet är ju i gång sedan flera år. Som aktiesparare tycker jag att det är jättekul och viktigt att få välja själv. Det finns många PPM-förvaltare. Vissa kanske är bra, men de flesta är lite tvivelaktiga. Det gemensamma för dem är att de är dyra.

Min fråga är: Hur påverkar förändringen i flytträtten valfriheten för spararen och hur kan det påverka den framtida avkastningen?

Anf. 57 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Tack för frågan, Johan Johansson. Det svenska pensions-systemet är en juvel i välfärdsbygget. Det kommer busslaster och flyg från hela världen hit och beundrar det svenska pensionssystemet. Man vill veta hur det gick till och hur vi har lyckats. Inte minst nu i kölvattnet av den finansiella krisen ser vi hur systemen rämnar runt om i Europa. Grekland är ett sådant exempel.

PPM-systemet innebär att man har 700–800 fonder att välja mellan. Det är ett mycket överblickbart system för de allra flesta. Därför har man ett alternativ för dem som inte orkar, kan eller vill välja, nämligen Sjunde AP-fonden. Det är ett alldeles utmärkt alternativ för de allra flesta.

Efterfrågan från en upplyst konsument för den här typen av rådgivning borde därför inte vara så stor. Det finns ändå en sådan efterfrågan. Den ska naturligtvis kunna mötas av aktörer. Det vi nu har gjort kommer inte att påverka valfriheten enligt mitt sätt att se.

Anf. 58 JOHAN JOHANSSON (M):

Fru talman! Jag är nöjd med det svaret.

Anf. 59 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Problemet med fondrådgivarna är att de klumpar ihop ett stort antal aktörer och gör många affärer samtidigt. När så sker får man kostnader i fonderna som slås ut på alla fondandelsägare. Det är inte rimligt. Det är de som åsamkar kostnader som ska ta kostnaderna, precis som i miljöpolitiken eller vad det än är.

De här aktörerna kan inte fortsätta på det sättet. Det betyder inte att möjligheten till rådgivning beskärs. Rådgivning är bra och möjlig för dem som vill ha det. Det kommer att ske på individuell basis och inte kollektivt som tidigare. Det är bra för alla sparare.

Det strandnära byggandet

Anf. 60 HANNAH BERGSTEDT (S):

Fru talman! Jag har en fråga till Jan Björklund.

År 2009 fick vi en ny strandskyddslag vars ambition var att det skulle bli lättare att få dispens att bygga strandnära i mindre tätbefolkade områden. Resultaten av den nya lagstiftningen visar snarare att den har motverkat sitt syfte. I mitt hemlän, Norrbotten, har antalet avslag i stället ökat.

Min fråga till Jan Björklund är: Anser Jan Björklund att regeringens ambition har misslyckats? Vad avser regeringen i så fall att göra för att komma till rätta med problemet?

Anf. 61 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Mitt svar blir på det mer övergripande planet. Jag är inte i detalj insatt i hur många avslag det har varit efter den nya lagen. Avsikten med den nya lagstiftningen var att erkänna att det är skillnad mellan skärgården här i Stockholm eller i områden med högt exploateringsstryck

och Norrland och andra platser där man önskar att exploateringstrycket vore mycket större.

Den gamla strandskyddslagen behandlade alla områden lika – åtminstone tillämpades lagen på det sättet – och var olycklig på det sättet. Avsikten är att det ska bli lättare att bygga längs stränder i Norrland, medan det ska vara fortsatt svårt och kanske till och med svårare i vissa områden, till exempel i Stockholms skärgård och så vidare där trycket är enormt. Det är hela avsikten med lagstiftningen.

Nu påstår frågeställaren att det inte har blivit så. Jag överblickar faktiskt inte hur det har blivit. Men jag ska gärna ta med frågan till ansvarigt statsråd som får ge ett bättre svar.

Har det inte blivit som man har avsett, då får man naturligtvis se över detta en gång till.

Anf. 62 HANNAH BERGSTEDT (S):

Fru talman! Byggandet vid stränder ska hanteras med en viss försiktighet. Samtidigt är det viktigt att se till att tillgången till vatten, bad och fiske aldrig blir en klassfråga.

Likväl är det precis som ministern säger att det bör vara skillnad mellan Arjeplog som har 8 727 sjöar och vattendrag och Stockholms skärgård.

Nu visar det sig att antalet avslag i stället har ökat sedan den nya lagstiftningen infördes, åtminstone i mitt hemlän Norrbotten.

Dessutom kan man titta på skillnaderna mellan Norrbotten och Västerbotten som hanterar den nya lagstiftningen på olika sätt. I Norrbotten beviljas 30 procent av ansökningarna, medan 70 procent beviljas i Västerbotten. Någoting måste ändå ha blivit fel.

Anser Jan Björklund att länsstyrelserna tolkar lagstiftningen felaktigt och använder den felaktigt?

Anf. 63 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag avstår från att svara på den konkreta frågan – det är lika bra att jag är tydlig med det – eftersom jag inte har någon överblick över detta.

Men det ligger väl i och för sig i sakens natur att när saker och ting inte avgörs av en central myndighet utan avgörs antingen av kommuner eller av länsstyrelser som också har förtroendevalda ledamöter i sista ändan kan tillämpningen på marginalen variera.

Men avsikten med den nya lagstiftningen har verkligen varit den som jag beskrev, nämligen att det ska bli lättare att kunna bygga sjönära i områden där exploateringstrycket är lågt, till exempel i frågeställarens egen valkrets, medan det ska vara fortsatt svårt i Bohusläns skärgård, i Stockholms skärgård och i andra områden där trycket är högt.

Jag ska gärna vidareförmedla frågeställningen. Om det har blivit så är ansvarigt statsråd säkert helt medveten om det och får återkomma med ett utförligare svar.

Anf. 64 THOMAS STRAND (S):

Fru talman! Min fråga går till utbildningsministern.

EU-kommissionen har listat åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande. En av dem är digital kompetens. Det innefattar flera delar. Det handlar om kunskaper i hur man hanterar digitala verktyg som datorer och mobiltelefoner. Men det handlar också om att man med hjälp av digitala verktyg kan stimulera lärande.

Jag tror att vi behöver fokusera mer på den digitala kompetensen, och det är fler än jag som tycker det. Vi behöver givetvis göra det av pedagogiska skäl, men vi behöver också göra det för att kompensera de barn och ungdomar som inte har samma tillgång som andra till digitala verktyg på hemmaplan.

Nu visar det sig att Sverige har halkat efter just när det gäller digital kompetens i skolan.

Min fråga till utbildningsministern blir: Är utbildningsministern beredd att initiera en nationell strategi för IT i skolan?

Anf. 65 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag vet inte vad Thomas Strand bygger sitt uttalande på om att vi skulle ha halkat efter. Jag har hört detta påstående några gånger, främst från IT-industrin själv. Men jag menar att det inte är korrekt. Vi var tidigt ute, tidigare än de flesta andra länder, i fråga om satsningar. Nu har andra kommit i fatt. Då kan det vara så att vi i jämförelse med andra inte är lika långt före. Men vi ligger långt framme när det gäller digitalisering och IT i skolan.

Jag har varit med och tagit fram dessa mål i EU, så jag ställer mig naturligtvis bakom dem. Samtidigt får man inte göra IT till religion i skolan. IT är ett arbetssätt bland många. Vi har ingen nationell strategi för böcker, och vi har ingen nationell strategi för IT heller. Den nationella strategin för utbildningsväsendet är läroplanen, och där är IT-kunskaper beskrivna. Det handlar, som Thomas Strand säger, att man ska lära sig IT för att man ska kunna det. Man ska också ha det som hjälpmedel i undervisningen i övrigt. Läroplanen för skolan är den nationella strategin för skolan, och där ska IT ingå.

Anf. 66 THOMAS STRAND (S):

Fru talman! Det är flera utvärderingar som har visat att Sverige har halkat efter. Jag läste en intervju med ministerns egen kollega i regeringen Anna-Karin Hatt som också hänvisar till att Sverige ligger för dåligt till när det gäller just den digitala kompetensen. Det finns alltså fler som tycker som jag, så det behöver man inte betvivla.

Det är lite märkligt att utbildningsministern inte är beredd att svara ja på min fråga om att initiera en nationell strategi för IT i skolan.

För två månader sedan läste jag en intervju med Anna-Karin Hatt i Skolvärlden. Där sade hon att hon vill medverka till att ta fram en nationell strategi för IT i skolan.

Ni är alltså inte överens i regeringen om hur ni vill ha det. Jag vill nog påstå att Anna-Karin Hatt på denna punkt är mer modern än utbild-

ningsministern. Vi behöver en nationell strategi. Jag tycker att det skulle vara bra och klädsamt om Jan Björklund svarade ja på min fråga.

Anf. 67 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Den överlägset bästa strategin för att få någonting att hända i skolan är att det står i läroplanen. Det är den som lärarna läser.

Det finns mängder av papper som skrivs av olika aktörer i övrigt och som skickas ut, även av olika myndigheter och regeringen. Men det tyngsta dokumentet är läroplanen. Det är där som det ska stå, och det gör det i den nya läroplanen, väsentligt tydligare än i den gamla läroplanen som gällde under den förra regeringens tid.

Vi är alltså helt överens i regeringen om att IT i skolan är viktigt. Det ska in i de centrala styrdokumenterna, och där finns en IT-strategi. Men att det skulle tas fram ett särskilt dokument om just detta ser jag inte något behov av, utan det är läroplanen som gäller. Det är den som styr skolans verksamhet, och det är där som det ska stå.

Parbogarantin

Anf. 68 LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Sverige är ett land där livslängden ökar. Människor lever allt längre, och det gäller både män och kvinnor. Det ska vi naturligtvis glädjas åt. Allt fler får förhoppningsvis uppleva många friska år som pensionärer. Men för att man ska se positivt på alla dessa år gäller det att man också ser på den tid när man kanske behöver vård och omsorg på ett tryggt sätt.

En fråga som bekymrar många äldre är just: Vad händer när jag blir gammal och behöver så mycket vård och omsorg att det är ett särskilt boende som gäller? Vad händer med min make, maka eller sambo som jag har levt med kortare eller längre tid? Får han eller hon flytta med?

Detta är en fråga som handlar om den så kallade parbogarantin som har diskuterats under lång tid. Många kommuner beskriver att den fungerar. Även om de inte har någon garanti är det ändå praxis.

Jag vill ändå ställa följande fråga till Maria Larsson: Vad är parbogarantin? Detta var en fråga som diskuterades innan den nuvarande regeringen tillträdde och innan Maria Larsson tillträdde som statsråd. Men vad är parbogarantin efter fyra och ett halvt år?

Anf. 69 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag tackar för frågan. Visst är det en fantastisk välfärdsutveckling att man beräknar att vartannat barn som föds i år ska bli mer än 100 år. Det är verkligen glädjande.

Det är också viktigt att man får inflytande och makt över sin egen tillvaro när man blir gammal. Jag ser det som ett stort problem att alla kommuner inte har kunnat tillhandahålla möjligheten för ett par som kanske har levt länge tillsammans att fortsätta bo tillsammans även om dessa personer har olika vårdbehov. Därför är detta en fråga som vi nu jobbar mycket aktivt med på departementet, och vi kommer att leverera förslag till lösningar på denna fråga.

Lena Hallengren kan vara mycket trygg med att detta inte är en bortglömd fråga som ligger i någon byrålåda. Det pågår ett mycket aktivt arbete just nu.

Prot. 2010/11:97
5 maj

Frågestund

Anf. 70 LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Det är annars lätt att tro att det är en bortglömd fråga. Med anledning av den nationella utvecklingsplanen för vård och omsorg om äldre som den socialdemokratiska regeringen presenterade 2005–2006 skrev Kristdemokraterna följande i sin motion: ”Den så kallade parbogaranti som den socialdemokratiska regeringen säger sig vilja införa men återigen ska utreda, är i grunden ett riktigt krav. Men att en större utredning ska behövas får anses som onödigt.” Man skriver också att dagens situation är helt orimlig och måste förändras.

Fyra och ett halvt år har gått, och fortfarande finns det inga konkreta förslag som har presenterats. Om utredningen då var så onödig är frågan: Är det fortfarande utredningar som gäller, eller när kan vi förvänta oss att riksdagen får någonting att ta ställning till som gör att det finns en parbogaranti så att de äldre slipper tveka införa framtiden?

Anf. 71 Statsrådet MARIA LARSSON (KD):

Fru talman! Jag känner mig väldigt glad över att Lena Hallengren har samma starka engagemang som jag i denna fråga, nämligen att äldre ska kunna få makt över sin vardag och få fortsätta leva tillsammans förutsatt att båda parter vill.

Några kommuner har löst det på egen hand – ungefär 45 kommuner. Kristdemokraterna har aktivt arbetat på det kommunala planet med att se till att man får fram olika garantier för att möjliggöra detta. Vi ser att det inte har räckt. Därför måste det också tas ett nationellt ansvar i frågan.

Som sagt var, det är ett mycket aktivt arbete som pågår just nu. Lena Hallengren kommer nog att välkomna förslagen. Det hoppas jag verkligen.

Frihandelsavtalet med Sydkorea

Anf. 72 ULRIK NILSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till handelsministern.

Snart träder frihandelsavtalet med Sydkorea i kraft. I ljuset av uttalanden nyligen där du, Ewa Björling, kritiserade Norge för höga tullar och handelshinder skulle man kunna ställa frågan ungefär så här: Hur mycket kommer avtalet med Sydkorea att underlätta handeln jämfört med situationen med Norge i dag? Norge är faktiskt en av våra allra viktigaste handelspartner.

Anf. 73 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru talman! Jag tackar frågeställaren för frågan.

Jag brukar säga att vi efter den 1 juli i år kommer att ha ett frihandelsavtal med Sydkorea som gör att det blir lättare att handla med ett land långt bort på andra sidan jorden än med vårt närmaste grannland till vilket vi kan gå över gränsen. Det är ganska fascinerande.

Vi har tullar som är uppemot 125 procent på vissa produkter till Norge – kött, mjölk och ägg. I vissa delar omöjliggör det handel med Norge.

Ett frihandelsavtal med Sydkorea skulle rent generellt, har man räknat på, kunna öka vår handel med dem med 80 procent, så där finns en fantastisk potential. Då ska man veta att Sydkorea är ett land som vi redan i dag handlar mycket med.

Anf. 74 ULRIK NILSSON (M):

Fru talman! Jag vill tacka handelsministern för svaret. Problemet är egentligen inte avtalet med Sydkorea – jag tror att alla här i kammaren är frihandelsvänner. Frågan är vad vi egentligen kan göra för att det också ska bli enklare att handla med våra nära grannländer. Vilka möjligheter att påverka har vi så att vi blir lika gynnade när det gäller Norge som vi blir gynnade relativt Sydkorea?

Anf. 75 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Fru talman! Jag tackar återigen frågeställaren för frågan.

Naturligtvis handlar det om att vi är aktiva i vårt nordiska samarbete. Det handlar också om att vi är aktiva inom EU för att riva kvarvarande handelshinder och om att hela tiden se till att i de förhandlingar vi har med Norge och som ska ske varje år – men som tyvärr inte gör det – jobba oss framåt till lägre tullar.

Självfallet ska vi fortsätta att förhandla andra bilaterala frihandelsavtal och inte minst det multilaterala – Doharundan – där vi verkligen behöver gå i mål efter tio års förhandlingar.

Det intressanta med Sydkorea är att vi faktiskt bara förhandlat det avtalet sedan 2007, och vi blev färdiga under det svenska ordförandeskapet 2009. Detta är ett excellent exempel på hur snabbt det kan gå när båda parter verkligen ser en vinn-vinn-situation. Kanske måste vi bli bättre på att tydliggöra det i flera andra avtal som EU nu ligger i förhandlingar om.

Skolavslutningar i kyrkan

Anf. 76 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Min fråga går till utbildningsminister Jan Björklund. Bakgrunden till frågan är att vi ser hur svenska skolor, en efter en, förbjuder och drar in skolavslutningar som av tradition hålls i kyrkan. Dess värre har denna trend hållit i sig även när det gäller förra årets skolavslutningar. Det har vi i tidningar runt om i landet kunnat läsa oss till.

Till exempel fick barnen i Kättinge skola förra året för första gången på 30 år inte gå till kyrkan på sin skolavslutning. Det fortsätter med till exempel Örnaskolan som inte fick fira avslutningen i kyrkan. Det finns ytterligare exempel såsom Årjäng, Östhammar, Strövelstorp och Östersund där man på grund av politisk korrekthet och rädsla för att kränka personer från andra kulturer och religioner inte tillåter skolavslutningar i kyrkan.

Rektorer har hänvisat till Skolverkets regler som säger att det inte får vara religiösa inslag när man har skolavslutning i kyrkan – detta trots att

de här inslagen mest har med kultur och tradition att göra och att det blivit få reaktioner.

Jan Björklund har själv sagt att han ser skolavslutningar i kyrkan som en viktig del av vårt kulturarv, och han tycker att det är galenskap att förbjuda dessa.

Min fråga till statsrådet Jan Björklund är därför vad han tänker göra för att förhindra ett regelverk som förhindrar svensk tradition och vad han gör för att försäkra sig om att svensk kultur och svenska traditioner kan upprätthållas i Sverige.

Anf. 77 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Jag antar att det handlar om skolavslutningar i kyrkan. De vidare kulturpolitiska resonemangen tror jag inte att talarminuten här medger.

Jag anser att man ska ha skolavslutning i kyrkan, om man vill ha det och på orter där man under lång tid haft det. Ofta är det så att traditioner går generationer tillbaka.

Om man vill fortsätta att ha skolavslutning i kyrkan ska man alltså ha det. Det finns inga regelverk som förhindrar det. Jag antar att det ligger i frågan att invandrare som kommer hit är kritiska och har andra religioner i bagaget, så att säga.

Min uppfattning är att det oftast är ateistiska svenskar som driver fram de här förändringarna. Invandrare som kommer till Sverige är ofta förvånade över att vi är så dåliga på att fira våra traditioner i Sverige; det är min erfarenhet.

Å andra sidan finns det inget tvång att vara i kyrkan. Rektor, skolläring och föräldraföreningar måste naturligtvis tillsammans bestämma hur man vill ha sina traditioner. Jag ser gärna att man om man tidigare haft avslutningar i kyrkan och vill ha det så ska ha det också i fortsättningen.

Anf. 78 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Jag håller med om att det inte i första hand handlar om krav från invandrare utan att det handlar om ateistiska svenskars anpassning – det var det jag sedan tänkte säga. Då borde det här inte vara något större problem.

Enligt Skolverkets regelverk ska det inte förekomma religiösa inslag om avslutningen är i kyrkan. Det blir då problem. Efter vad jag hört finns det präster som reagerat och som sagt: Ska jag inte få be en bön i min egen kyrka? Det är sådant som en del rektorer är rädda för att bryta mot. Därför har man dragit ned på skolavslutningarna. Vi ser alltså att sådant här händer – annars hade det ju inte varit ett problem.

Min fråga till Jan Björklund är hur man ska lösa det här. Ser han inte att det är ett problem att svenska elever känner sig kränkta av att inte få fortsätta med sina traditioner?

Anf. 79 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP):

Fru talman! Det är sagt att man ska få vara i kyrkan. Gång på gång har jag sagt att jag absolut inte tycker att man ska bryta den traditionen eftersom det här är en del av vårt kulturarv.

Med detta sagt vill jag ändå säga att det finns något slags gräns för vad man kan göra under en sådan här minnesstund. En del elever har

andra religioner, och en del föräldrar vill inte ha en alltför religiös inramning av det hela. Till exempel tycker jag att det vore helt fel att under denna stund ha något slags förkunnelse eller avkräva något slags bekännelse av eleverna. Det är *inte* rimligt i en obligatorisk skola.

Att prästen till exempel på en avslutning inför julen medverkar och berättar varför man firar jul utifrån bibliskt perspektiv kan också ses som en del i religionsundervisningen. En mängd skolor gör så, och det finns inget fel i det. Att använda kyrkorummet som man av tradition har använt är också helt okej, tycker jag. Däremot kan man naturligtvis inte avkräva eleverna något slags trosbekännelse. Det går inte; det finns en gräns.

Jag tror att debatten håller på att lägga sig och uppfattar att den här traditionen trots allt fortlever.

Statligt ägande av banker

Anf. 80 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Jag har en fråga till finansmarknadsminister Peter Norman.

Det fanns en tid, inte alltför avlägsen tyvärr, då socialister i det här landet skanderade om att exempelvis alla banker i Sverige borde förstataligas. Alliansregeringen däremot är tydlig i sitt uttalande om statligt ägande: Staten bör i princip inte verka på kommersiella marknader med fungerande konkurrens såvida inte bolaget har ett särskilt samhällsunderdrag som är svårt att klara av på annat sätt.

Min fråga är om finansmarknadsministern med några enkla ord skulle kunna förklara för denna kammare, och för den delen för svenska folket, varför statligt ägande därför inte är eftersträvansvärt.

Anf. 81 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag tackar frågeställaren för frågan.

Staten har ägande i Nordea, och staten äger SBAB. Ägandet i Nordea minskades med 20 miljarder kronor för ett antal veckor sedan, och ägandet är en rest från finanskrisen. SBAB äger dock staten till 100 procent, och SBAB verkar i huvudsak på svensk bolånemarknad.

Min uppfattning är att svensk bolånemarknad fungerar väl. Tittar man i en dagstidning kan man läsa om ungefär 15 bankers räntesatser för bolån. Om man ringer ett antal till, både i Sverige och utomlands, kan man nog komma upp i 25–30 institut som ger den typen av tjänster.

Därmed fungerar marknaden väl. Jag ser ingen anledning till att SBAB bör verka på den här marknaden. Kanske är det så att det var problem med konkurrensen för ett tiotal år sedan, men nu är vi långt ifrån den situationen.

Jag beklagar att oppositionen satt käppar i hjulet för oss när det gäller att försöka sälja SBAB.

Anf. 82 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Jag tackar för det uttömmande svaret på så kort talartid och delar helt den gjorda bedömningen.

Staten är med sina 57 hel- och delägda företag faktiskt Sveriges största företagsägare. Om vi ansluter oss till att det som jag nyss nämnde som regeringens ingång är en sund princip hade regeringen och ytterst finansmarknadsministern tidigare ett större bemyndigande från denna riksdag att just se över de företag som staten kanske inte till fullo eller inte alls ska äga.

Min fråga till finansmarknadsministern är hur han ser på den plötsligt ändrade inriktningen som riksdagen slagit sig in på med en ohelig allians, utifrån olika utgångspunkter, som förhindrar att en sund princip för statligt ägande ifrågasätts. Hur kommenterar finansmarknadsministern det läge som uppstått?

Anf. 83 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag tycker att situationen är olycklig. Det är bara att acceptera när Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna går i armkrok. Tillsammans med sina kamrater blir de större än regeringspartierna i riksdagen.

Ambitionen i valmanifestet var att sälja bolag för ett värde av 100 miljarder kronor. Det är en stor andel av företagsgruppens värde, som uppgår till 620–630 miljarder kronor. Då talar vi om Telia Sonera, Nordea och SBAB i första hand. Jag delar frågeställarens uppfattning att det finns andra bolag i bolagsgruppen som man också kan tänka sig för en utförsäljning, men det får vänta till en annan mandatperiod och en annan majoritet i riksdagen.

Vi har möjlighet att fortsätta vår försäljning i Nordea. Det ska övervägas nog. Jag kan ytterligt beklaga att det inte lyckades med SBAB. Min uppfattning är att SBAB under finanskrisens upprinnelse var aggressiv och på ett mycket påtagligt sätt bidrog till att vi hamnade i den situation vi hamnade. Det är hemskt att en statlig aktör ska agera på det viset.

Anf. 84 TREDJE VICE TALMANNEN:

Med detta är dagens frågestund avslutad. Jag ber att få tacka närvarande statsråd för medverkan i frågestunden.

8 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositioner

2010/11:131 Skattekonsekvenser av fondverksamhet över gränserna

2010/11:135 Investeringsfondsfrågor

Motioner

med anledning av prop. 2010/11:99 Vårändringsbudget för 2011

2010/11:Fi13 av Peter Eriksson m.fl. (MP)

2010/11:Fi14 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)

2010/11:Fi15 av Isak From m.fl. (S)

Prot. 2010/11:97
5 maj

med anledning av prop. 2010/11:100 2011 års ekonomiska vårproposition

2010/11:K2 av Kurt Kvarnström m.fl. (S)
2010/11:Fi9 av Håkan Juholt m.fl. (S)
2010/11:Fi10 av Lena Olsson m.fl. (V)
2010/11:Fi11 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD)
2010/11:Fi12 av Peter Eriksson m.fl. (MP)

9 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 5 maj

2010/11:343 Utvärdering av pensionssystemet

av *Wiwi-Anne Johansson* (V)
till statsrådet Ulf Kristersson (M)

2010/11:344 Fungerande hemtelefoni för medborgarna

av *Maria Stenberg* (S)
till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2010/11:345 Fungerande ersättningsystem på telefoniområdet

av *Isak From* (S)
till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 10 maj.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 5 maj

2010/11:481 Yrkestrafikens regler om gott anseende

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2010/11:482 Familjesplittring vid utvisning

av *Ulla Andersson* (V)
till statsrådet Tobias Billström (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 10 maj.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början till ajourneringen
kl. 12.58 och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

LARS FRANZÉN

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om vice ordförande i finansutskottet.....	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
4 § Svar på interpellation 2010/11:331 om medel från Viltvårdsfonden och vargpolitiken.....	2
Anf. 1 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	2
Anf. 2 TINA EHN (MP)	3
Anf. 3 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	4
Anf. 4 TINA EHN (MP)	5
Anf. 5 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	5
Anf. 6 TINA EHN (MP)	6
Anf. 7 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C)	6
5 § Svar på interpellation 2010/11:328 om sjukförsäkringen	7
Anf. 8 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	7
Anf. 9 PATRIK BJÖRCK (S).....	8
Anf. 10 FINN BENGTTSSON (M).....	9
Anf. 11 FREDRIK SCHULTE (M)	10
Anf. 12 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	11
Anf. 13 PATRIK BJÖRCK (S).....	12
Anf. 14 FINN BENGTTSSON (M).....	13
Anf. 15 FREDRIK SCHULTE (M)	14
Anf. 16 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	14
Anf. 17 PATRIK BJÖRCK (S).....	15
Anf. 18 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	15
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	16
Ajournering.....	16
Återupptagna förhandlingar	16
7 § Frågestund	17
Anf. 19 TREDJE VICE TALMANNEN.....	17
<i>Gränskontroller mellan Schengenländer.....</i>	<i>17</i>
Anf. 20 MARIE GRANLUND (S).....	17
Anf. 21 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	17
Anf. 22 MARIE GRANLUND (S).....	17
Anf. 23 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	18
<i>Kompetensbrister i LSS-verksamheten för barn och ungdomar</i>	<i>18</i>
Anf. 24 PER LODENIUS (C).....	18
Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (KD).....	18
Anf. 26 PER LODENIUS (C).....	19
Anf. 27 Statsrådet MARIA LARSSON (KD).....	19
<i>Yrkehögskolan.....</i>	<i>19</i>
Anf. 28 JABAR AMIN (MP).....	19
Anf. 29 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	20
Anf. 30 JABAR AMIN (MP).....	20
Anf. 31 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	20
<i>Sveriges handelspolitiska relationer med Syrien.....</i>	<i>21</i>

Anf. 32 HANS LINDE (V).....	21
Anf. 33 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	21
Anf. 34 HANS LINDE (V).....	21
Anf. 35 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	22
<i>Mottagning och integrering av nyanlända</i>	22
Anf. 36 HANIF BALI (M)	22
Anf. 37 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	23
Anf. 38 HANIF BALI (M)	23
Anf. 39 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	23
<i>Sexuella övergrepp mot barn</i>	24
Anf. 40 CARINA OHLSSON (S)	24
Anf. 41 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	24
Anf. 42 CARINA OHLSSON (S)	24
Anf. 43 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	25
<i>Etableringsreformen</i>	25
Anf. 44 ISMAIL KAMIL (FP).....	25
Anf. 45 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	25
Anf. 46 ISMAIL KAMIL (FP).....	25
Anf. 47 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	26
<i>Förskoleklasser i särskolan</i>	26
Anf. 48 YVONNE ANDERSSON (KD).....	26
Anf. 49 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	26
Anf. 50 YVONNE ANDERSSON (KD).....	27
Anf. 51 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	27
<i>Skattemedel till islamism</i>	27
Anf. 52 KENT EKEROTH (SD).....	27
Anf. 53 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	27
Anf. 54 KENT EKEROTH (SD).....	28
Anf. 55 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	28
<i>Flytträtten i PPM-systemet</i>	28
Anf. 56 JOHAN JOHANSSON (M)	28
Anf. 57 Statsrådet PETER NORMAN (M)	29
Anf. 58 JOHAN JOHANSSON (M)	29
Anf. 59 Statsrådet PETER NORMAN (M)	29
<i>Det strandnära byggandet</i>	29
Anf. 60 HANNAH BERGSTEDT (S).....	29
Anf. 61 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	29
Anf. 62 HANNAH BERGSTEDT (S).....	30
Anf. 63 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	30
<i>IT-strategi för skolan</i>	31
Anf. 64 THOMAS STRAND (S)	31
Anf. 65 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	31
Anf. 66 THOMAS STRAND (S)	31
Anf. 67 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP)	32
<i>Parbogarantin</i>	32
Anf. 68 LENA HALLENGREN (S).....	32
Anf. 69 Statsrådet MARIA LARSSON (KD)	32
Anf. 70 LENA HALLENGREN (S).....	33

Anf. 71 Statsrådet MARIA LARSSON (KD).....	33
<i>Frihandelsavtalet med Sydkorea</i>	33
Anf. 72 ULRIK NILSSON (M)	33
Anf. 73 Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	33
Anf. 74 ULRIK NILSSON (M)	34
Anf. 75 Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	34
<i>Skolavslutningar i kyrkan</i>	34
Anf. 76 JULIA KRONLID (SD).....	34
Anf. 77 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	35
Anf. 78 JULIA KRONLID (SD).....	35
Anf. 79 Utbildningsminister JAN BJÖRKLUND (FP).....	35
<i>Statligt ägande av banker</i>	36
Anf. 80 FINN BENGTTSSON (M).....	36
Anf. 81 Statsrådet PETER NORMAN (M)	36
Anf. 82 FINN BENGTTSSON (M).....	36
Anf. 83 Statsrådet PETER NORMAN (M)	37
Anf. 84 TREDJE VICE TALMANNEN	37
8 § Bordläggning	37
9 § Anmälan om interpellationer	38
10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	38
11 § Kammaren åtskildes kl. 15.01.	39

